

ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΕΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ.

ΕΤΟΣ Α'. ΦΥΛΛ. ΙΒ'.

30 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1873.

ΠΕΡΙ ΣΜΥΡΝΗΣ

“Αν και άνεγνώταμεν έντυπώσεις δημοσιευθείσας εις διαφόρους έφημερίδας και περιοδικά παρ' άνδρών τήν Σμύρνην έπισκεφθέντων, ουχ' ήπτον επί πολλά έτη διατρίβοντες έν Σμύρνη φρονούμεν ότι προσθέτωμεν τι δημοσιεύοντες και τήν περι αυτής ιδέαν ήμών.

“Η Σμύρνη, ένθα και όπως είναι οικοδομημένη ουδεμίαν προξενεί εύχαρίστησιν, καθόσον ή τοποθεσία αυτής, τό μόν έαρ τήν καθιστά πνιγηράν, τόν δέ χειμώνα βορβορώδη. Η είσοδος ακανόνιστος, ή πόλις άνευ ρυθμού και αι όδοι ανώμαλοι, άνυπόφορος δέ ήβελεν είσθαι ύφ' όλα και καθ' όλα, εάν δέν ήτο παράλιος, εάν πρό αυτής δέν εξεταίνετο ό εύρύς αυτής κόλπος, εάν τά περιστοιχούντα αυτήν χωρία και κωμοπόλεις δέν τήν περιεκόσμουσαν και δέν έπνεον κατά τό έαρ οι Ζέφυροι, εις ός, καθ' ήμάς, όφείλεται ή επικρατούσα υγεία και αξιοπαρατήρητος εύθυμία τών κατοίκων. Δέν είναι δέ αξία τής οποίας χάρει φήμης ή Σμύρνη και διότι, μόνον θέσιν δέ ήδύνατο νά μεταβάλλη, πλουσία όμως ούσα, πολλού δέ πλούτου κατά τε τήν εξαγωγήν και εισαγωγήν δι' αυτής διερχομένου, ήδύνατο και όφειλε νά πρωτεύη πάσης άλλης κατά τήν Ανατολήν πόλεως.

“Η έξουσία, φαίνεται, τας ανάγκας τών πόλεων θεωρεί έργον αυτόν τών πολιτών, διό και λίαν ασθενώς συντρέχει, πολύ δέ ολιγώτερον μεριμνά. Εις τά άλλα έθνη υπάρχουσιν οι δήμοι, οιτινες έπιλαμβάνονται τών ανάγκων, μεριμνώσι και θεραπεύουσιν αυτές, άλλ' έν Τουρκία, ή δέν υφίστανται δήμοι, ή και εάν που έδημιουργήθησαν τοιοῦτοι, κατέρρευσαν, διά λόγους άγνώστους ήμιν, πριν ή δυναθώσι νά πράξωσι τι, όπερ συνέβη έν Σμύρνη, ένθα ό δήμος ουδέν από τής έγκαταστάσεως αυτού άξιον λόγου διέπραξε.

Οι κάτοικοι εις έκάτον ογδοήκοντα χιλιάδας ως έγγιστα συμποσούμενοι διαίρουσιναι θρησκευτικώς, εις όρθόδοξους, οιτινες εισί και οι πολυπληθέστεροι, εις όθωμανούς τόν δεύτερον μετά τούς όρθόδοξους έχοντας πληθυσμόν, εις καθολικούς, Αρμενίους και Ιουδαίους ισαριθμούς περίπου όντας, και εις τινας Ευρωπαίους. Πασών τούτων τών διακρίσεων οι λαοί εκλέγουσι μεταξύ των τούς καταλλήλους, ίνα και τούτους και τά κοινά αντιπροσπεύουσι ένώπιον τής έγχωρίου άρχής και τό μόν σύστημα τούτο τής κατ'ιδίαν εκλογής αντιπροσώπων μιξς και τής αυτής πόλεως απέχομεν νά εξετάσωμεν, φρονούμεν όμως, ότι οι τών θρησκευτικών τούτων διακρίσεων αντιπρόσωποι όφείλουν τας ανάγκας τής πόλεως νά θεωρώσι κοινάς και από κοινού νά έπιζητώσι τήν θεραπείαν αυτόν, πλην δυστυχώς οῦτοι, ου μόνον περι τών ιδίων και μόνων μεριμνώσιν, αλλά και

ἀντιπράττουσι πολλάκις μεταξύ των.

Καὶ αὐταὶ αἱ συνοικίαι των διατελώσιν ἀπ' ἀλλήλων κεχωρισμέναι πρὸς τὰ δεξιὰ καὶ ἐπὶ τῶν ὕψωμάτων κείται ἡ τῶν ὀθωμανῶν συνοικία, ἥτις δὲν συγκρίνεται κατὰ τὰς οἰκοδομὰς τὴν κοσμιότητα καὶ τὴν καθαριότητα πρὸς τὰς τῶν ἄλλων, ἔχει ὅμως πρὸ αὐτοῦ εὐρὺν καὶ τερπνὸν ὄριζοντα, εἶναι εὐάρεστος καὶ ἀπηλλαγμένος, ὡς ἐκ τοῦ κατωφερῆος τῆς τοποθεσίας τῆς τοῦ κατὰ τὰς ἄλλας συνοικίας βορβόρου. Εἰς τοὺς πρόποδας αὐτῆς καθέτως καὶ καθ' ὀριζόντιον γραμμὴν ἐκτείνεται ἡ μᾶλλον εὐτελής καὶ ῥυπαρὰ τῶν συνοικιῶν, ἡ Ἰουδαϊκὴ. Εἰς τὴν αὐτὴν δὲ περιῖπου γραμμὴν, ἡ τῶν Ἀρμενίων, μετ' αὐτὴν καὶ σὺν τῇ τῶν δυτικῶν, ἡ μεγίστην ἔκτασιν κατέχουσα τῶν ὀρθοδόξων. Αἱ τρεῖς τελευταῖαι αὐταὶ συνοικίαι ἀμιλλῶνται ὡς πρὸς τὴν φιλοκαλίαν, μεταξὺ δὲ τῶν συνοικιῶν τούτων παρατηρεῖται καὶ τις εὐθυγραμμία καὶ κανονικότης πρὸς τὰς οἰκοδομὰς καὶ τὰς ὁδοὺς.

Οἱ ὀθωμανοὶ εἰσὶ κτηματῖαι καὶ βιομήχανοι, εἰσὶ φιλήσυχοι, ἀλλὰ δὲν παραιτοῦνται καὶ τῆς ὁποίας ἀξιοῦσι νὰ ἔχωσι πρὸς τοὺς ἀλλοεθνεῖς ὑπεροχῆς, καὶ αὐτοὶ οἱ ἀχθοφόροι οὐδ' ὄλως συνασθάνομενοι τὸ εὐτελὲς τῆς κοινωνικῆς αὐτῶν θέσεως οὐδὲν αἰσθασμὸν ἔχουσι πρὸς τοὺς κυρίους παρὰ τοῖς ὁποίοις ἐργάζονται. Οἱ Ἰουδαῖοι εἰσὶν εὐάγαθοι, ἐργατικοί, πᾶν ἔργον μετεργόμενοι, ὅσον κοπιῶδες καὶ ἐπαχθέες ἀντὶ εὐτελοῦς πληρωμῆς· εἶναι λαὸς εἰς ἄκρον ὀλιγαρχικὸς καὶ φιλόπονος, ἐγκρατὴς καὶ καρτερικός, ἀλλ' ἀναξιοπρεπὴς καὶ ἀφιλόκαλος, ἐντεῦθεν καὶ ἐκτὸς ὀλίγων εὐπύρων, ὁ λοιπὸς λαὸς διάγει βίον νομαδικὸν μᾶλλον ἢ κοινωνικόν. Οἱ Ἀρμένιοι, εἶναι λαὸς ζωηρὸς, πνευματώδης, ἐνεργητικὸς καὶ φιλόκαλος· ἔχει κλίσιν εἰς τὴν μάθησιν καὶ τὸν πολιτισμὸν καὶ συσχετίζεται μᾶλλον τοῖς ὀρθοδόξοις. Συνασπίζεται μεταξύ του ἐμπορικῆς καὶ ἀστυκῆς, διὸ καὶ τὰ ἔργα καὶ αἱ πράξεις αὐτοῦ συγκριτικῶς εὐδοῦνται, καὶ ἤθελεν εἶσθαι πολὺ πλέον προκεχωρημένος—ἐὰν εἶχε που κέντρον ἐνεργείας.

Οἱ δυτικοί, οἱ εὐλόγως κληθέντες γραϊκοκαθολικοί, δὲν διαφέρουσι τῶν ὀρθοδό-

ξων, οὐδὲ δύναται τις νὰ διακρίνη αὐτοὺς τούτων, διότι ἔχουσι τὰ αὐτὰ χαρακτηριστικά, ὅμοια τὰ ἦθη καὶ ἔθιμα καὶ τὴν αὐτὴν λαλοῦσι γλῶσσαν, εἰς τὰ αὐτὰ τοῦ τε ἐμπορίου καὶ τῆς βιομηχανίας ἀσχολοῦνται ἔργα, τὴν αὐτὴν πρὸς τὴν ἐκπαίδευσιν καὶ τὸν πολιτισμὸν δεκνύουσι τάσιν ἀλλὰ κατὰ διάφορον μόνον δρόμον καὶ τρόπον, εἰς ὃ συμβάλλει δυστυχῶς ἡ τοῦ κλήρου διακεκριμένη εἰς τὰ μέρη τῆς Ἀνατολῆς σπουδὴ καὶ ἐνέργεια, εἰς τὸ νὰ ἐκμεταλεύηται τὴν ἀγαθότητα καὶ εὐπιστίαν τοῦ γυναικειοῦ φύλλου, δι' οὗ ἐπιθρᾶ ἐπὶ τῶν οὐχὶ εὐπατήτων ἀνδρῶν.

Οἱ ὀρθοδόξοι, λαὸς, ὃν συνεκέντρωσαν οἱ δύστικοι τοῦ ἑλληνισμοῦ καιροὶ ἐκ πάντων τῶν μερῶν τύχης ἐνεκα, εἰσὶν οἱ ἐπικρατέστεροι πολυπληθέστεροι καὶ ἐνεργητικώτεροι. Λαὸς ὡς ὁ τῶν ὀρθοδόξων ὅλως εἰς ἐξαιρετικὴν τῶν λοιπῶν πρὸς τοὺς δυνάστας αὐτοῦ εὐρεθεῖς θέσιν, ἐγκαταλελειμμένος, ἢ μᾶλλον παρὰ πάντων κατατρεχόμενος καὶ καταφρονούμενος, ὥφειλεν ἐξαιρετικὴν νὰ μετέλθῃ φρόνησιν καὶ ὑπερτέραν νὰ καταβάλλῃ δύναμιν, ἵνα ἐπαρκέσῃ καὶ ὑπερνήσῃ τὰς ἀνά πᾶν αὐτοῦ βῆμα ἀπαντωμένους δυσχερείας. Ἡ παρ' αὐτοῦ καὶ μόνου δημιουργηθεῖσα θέσις του καταδεικνύει τὴν φυσικὴν αὐτοῦ ὑπεροχὴν καθόσον οὗτοι, καὶ γαιοκτῆμοι καὶ ἐμποροὶ καὶ βιομήχανοι εἰσὶ μᾶλλον τῶν ἄλλων ὑπέρτεροι, ἐκεῖνο δὲ ὕπερ διακρίνει τὴν ἐξαιρετικὴν αὐτῶν φύσιν, εἶναι ἡ πρὸς πᾶν ὅ,τι καλὸν καὶ γενναῖον τάσις αὐτῶν.

Ἔχουσιν ἐκπαιδευτήρια καὶ καταστήματα φιλανθρωπικὰ καὶ οἱ γραϊκοκαθολικοί, ἀλλ' εἰς τὸν καταρτισμὸν καὶ τὴν διατήρησιν αὐτῶν συνέβαλεν ἀμέσως καὶ ἐμμέσως τὸ ὁμόδοξον αὐτῶν πρὸς τὰς κραταιὰς καθολικὰς δυνάμεις, καὶ τὸ ὁμόθερον πρὸς τὸν Πάπαν, τῇ ἰσχυρᾷ τῶν ὁποίων προστασίᾳ οὐδὲν ἀπήντησαν πρόσκομμα εἰς τὰς ἐνεργείας αὐτῶν ἐκ μέρους τῶν Τούρκων, δαψιλῶς δὲ παρέσχον αὐτοῖς οὗτοι ἠθικῶς τε καὶ ὕλικῶς τὴν συνδρομὴν των.

Ἡ εὐαγγελικὴ τῶν Ἑλλήνων σχολή, ἰδρυθεῖσα εἰς ἐποχὴν στεναγμοῦ καὶ καταδιώξεως αὐτῶν, διατηρηθεῖσα ἐν τῷ

μέσῳ τοῦ τρόμου καὶ τῆς ἀπογνώσεως, ἀνθέξασα πρὸς πᾶσαν ἐπιβουλήν καὶ ἀντίδρασιν, ὑπήρξε διὰ τὸν ἑλληνισμὸν δύναμις, ἥς τὰ μεγάλα καὶ καλὰ δι' αὐτὸν ἀποτελέσματα, κατέχουσι λαμπρὰν τῆς ἱστορίας αὐτοῦ σελίδα. Ἡ σχολὴ αὕτη, ἐν ἣ φοιτῶσιν οἱ παῖδες, οὐ μόνον τῶν ἐξ ἐβδόμηκοντα περιῖπου χιλιάδων τῆς Σμύρνης ὀρθοδόξων κατοίκων, ἀλλὰ καὶ πολλοὶ πολλῶν ἄλλων μερῶν ἡ σχολὴ αὕτη περιλαμβάνουσα πάσας τὰς σχολὰς ἀπὸ τοῦ δημοτικοῦ μέχρι τοῦ γυμνασίου, συντηρεῖται δαπάνῃ προαιρετικῆς αὐτῶν συνδρομῆς. Τῇ αὐτῇ δὲ συνδρομῇ συντηρεῖται καὶ τὸ μέγα Ἑλληνικὸν παρθεναγωγεῖον καθὼς καὶ τὰ λοιπὰ δημοτικὰ ἀρρένων τε καὶ θηλείων σχολεῖα.

Τῇ προσφορᾷ ἀνδρῶν φιλανθρώπων ἡ γέροντὸ μέγα ἑλληνικὸν νοσοκομεῖον, καὶ τῇ προαιρετικῇ συνδρομῇ συντηρεῖται τὸ εὐεργητικὸν καὶ φιλάνθρωπον τοῦτο κατὰ στήμα, τὸ δεχόμενον πάντα πάσης θρησκείας καὶ παντὸς τόπου ἀδιακρίτως, νοσοῦντα, γέροντα ἢ φρενοβλαβῆ. Πάντες οἱ ἰεροὶ ναοὶ οἱ μεγαλοπρεπῆς καὶ δαψιλῶς κεκοσμημένοι ἡγέρθησαν καὶ συντηροῦνται προθύμῳ δαπάνῃ αὐτῶν. βοήθειά δὲ τοῦ κατὰ τὰς ἐσρατὰς διερχομένου διόσκου, καὶ τοῦ ἐπαχθοῦς μὲν πλὴν λίαν σκοπίμως ἐξοδευομένου κηροῦ κατὰ τὰς τελετὰς γάμων, βαπτισμάτων καὶ κηδεῶν περιθάλλονται οὐκ ὀλίγοι πένητες. Τῇ ὑποχρεωτικῇ δὲ καταβολῇ αὐτῶν τε καὶ τῶν κατοίκων τῶν πέριξ χωρίων μισθοῦται ἀδρῶς καὶ δαψιλῶς ὁ τῆς Σμύρνης Μητροπολίτης.

Καθὼς πρὸς πᾶσαν μεγαλοῦπολιν, οὕτω καὶ ἐν Σμύρῃ μ' ὅλην τὴν σχετικῶς πρὸς ἄλλας πόλεις ἐπικρατοῦσαν ἠθικὴν, δὲν ἔλλειψαν τὰ νόθα τέκνα τῶν ὁποίων τὴν ἀντίληψιν καὶ περιθαλίαν μέχρι τινὸς εἶχεν ἡ ἐφορία ἐνός τῶν ἐπιστημοτέρων ναῶν, ἀλλὰ πρὸ τριῶν περιῖπου ἐτῶν ἀδελφότης τις, πρωτοβούλης ἐνεργήσασα κατάρθωσε τὸν καταρτισμὸν ὀρθοτροφείου καὶ ἐκθετοκομείου, διὰ πωλήσεως ἐργαζέων, ἅτινα αἱ φιλάνθρωποι καὶ φίλεργοι κυρία τῆς Σμύρνης ἐχορήγησαν, διὰ τακτικῆς ἐτησίου συνδρομῆς σμικροτάτου ἀριθμοῦ φιλανθρώπων, καὶ ἀσχημάτων τινῶν προσφορῶν. Ἡ ἀπειρία τῶν περὶ τὰ τοιαῦ-

τα δημιουργῶν, αἱ πρὸς συντήρησιν τοῦ μικτοῦ τούτου καταστήματος ἀπαντῶμεναι δαπάναι, συγκριτικῶς πρὸς τὰ ἐξευρεθέντα μέσα, ἔκαμε πολλοὺς, μεταξύ τῶν ὁποίων καὶ ἡμᾶς αὐτοὺς, νὰ φοβηθῶσιν, ὅτι ἤθελε ναυαγήσει, ἀλλ' ἡ ἐγκαρτέρησις, ἡ ἐνεργητικότης, τὸ φιλόπονον καὶ ἡ σειδωλίαν τῶν διαχειριστῶν, μετὰ τινὰ σώφρονα τροποποίησιν τοῦ κανονισμοῦ τοῦ ἐκθετοκομείου, διέλυσε τοὺς φόβους ἡμῶν, καὶ ἤδη τὸ κατὰ στήμα τοῦτο προήχθη, καὶ ἀπέκτησε πόρους ἐξασφαλίζοντας μέλλον βέβαιον εἰς τοὺς ἐγκαταλελειμμένους καὶ ὄρφανους παῖδας. Οἱ διαχειρισταὶ τοῦ εὐεργητικοῦ καὶ κοινοφελοῦς τούτου καταστήματος εἰσὶ τοσοῦτον μᾶλλον ἀξίεπαινοι, καθόσον αὐτοὶ οὗτοι διαδοχικῶς ἀσχολοῦνται εἰς τὴν ἠθικὴν τῶν παιδῶν μέρωσιν καὶ εἰς τὴν μάθησιν γραμμάτων καὶ τεχνῶν· αὐτοὶ οὗτοι διεφύθησαν καὶ ἐκανόνισαν τὸ κατὰ στήμα εἰς τρόπον ὁμοῖον πρὸς τὰ τοιαῦτα κατὰ στήματα τῶν πεπολιτισμένων ἐθνῶν, καίτοι ὅλως ξένοι καὶ οὐδεμίαν ἔχοντες τῶν τοιούτων ἰδεάν.

Δύο εἶχον ἑλληνικὰς μέχρι τινὸς ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν καλὰς καὶ καλῶς κατηρτισμένας λέσχας, συγχωνευθείσας κατόπιν εἰς μίαν, ὀργανισμένας καὶ διευθυνομένας ὁμοιομόρφως πρὸς τὰς λέσχας τῶν εὐνομομένων ἐθνῶν, προωρισμὸς τῶν ὁποίων ἦτο καὶ εἶναι ἡ συνάφεια καὶ ὁ συσχετισμὸς τῶν σχετικῶς ἐλλεικτοτέρων μεταξύ αὐτῶν. Ἐν δὲ ἡ δύο σκηνώματα τῶν ἐλευθέρων τεκτόνων προωρισμὸς τὸν ὁποῖον ἦτο ἡ ἔνωσις καὶ σύμπραξις πρὸς πᾶν ὅ,τι κοινωνικὸν καλὸν ἀγαθόν· ἀλλὰ τούτων τῶν λεσχῶν δηλαδὴ καὶ σκηνωμάτων μᾶλλον τὰ βέλτεστα ὑπόσχονται, ὁ πρὸ τεσσάρων περιῖπου ἐτῶν συστήθεις, τὸ πρῖν μὲν ἀναγνωστήριον, νῦν δὲ σύλλογος Ὀμηρος καὶ τὸ κατ' αὐτὰς συστήθην ἀναγνωστήριον ἡ ὁμόνοια.

Ἀξιοπαρατήρητον συμβαίνει παρὰ τοῖς ἐν Σμύρῃ Ἑλλήσιν· ἐξαίρεσις, ὀλίγων, ὀλιγίστων τὰ πρῶτα φερόντων, παντὸς γενναίου καὶ εὐγενοῦς ἐπιλαμβάνεται ἡ δευτερεύουσα μεταξύ αὐτῶν τάξις. Αὐτὴ καὶ συνεισφέρει εἰς πάσας τὰς ἀνάγκας μετὰ προθυμίας καὶ κοπιᾶζει. Νέοι τινὲς, εἴτε διότι τινὲς τούτων ἀπεκλείοντο τῆς ἐμπορικῆς λέσχης, δυνάμει τοῦ ἀρι-

στοκρατισμοῦ ὄζοντος καταστατικοῦ ἀν-
τῆς, εἴτε διότι οἱ ἐν αὐτῇ φοιτῶντες δὲν
καταγίνονται εἰς σπουδὴν καὶ μελέτην,
συνενοηθέντες συνέστησαν πεινχρόν καὶ
πάντη ἄσημον τὸ κατ' ἀρχῆς, ἀναγνωστή-
ριον, ἀλλὰ τῇ δραστηρίᾳ καὶ ἀκαμάτῳ
αὐτῶν ἐνεργείᾳ, ὡς τῶν τοῦ ὄφρανοτροφείου
δημιουργῶν, τῇ προσθήκῃ καὶ ἄλλων
μελῶν, ἐν βραχεῖ χρονικῷ διαστήματι
προήξαν αὐτὸ εἰς ἐπιφανῆ φιλολογικὸν σύλ-
λογον, παρ' ᾧ πλείστοι ὅσοι τῶν λογίων
διδάσκουσι, καὶ ὁ ὁποῖος ἐπελήφθη τοῦ
θεαρέστου ἔργου τοῦ νὰ ἐκπαιδεύσῃ παῖ-
δας τινὰς, ἐκ τῶν μᾶλλον ἀπόρων διὰ
συστηθείσης πρὸς τοῦτο σχολῆς, τὸ δὲ
καταπληκτικώτερον νὰ ἐκπαιδεύσῃ τὸν
λαόν, τῆς διδασκαλίας τοῦ ὁποῖου ἐπελή-
φθησαν δωρεάν καὶ μετὰ ζήλου διδάσκα-
λοι καὶ μαθηταί. Τὸ δὲ ἀρτίως συστηθὲν
ἀναγνωστήριον, τὸ παρὰ νέων ἐπίσης
ἀπαρτιζόμενον, ὑπόσχηται ὡσαύτως κα-
λοὺς κἀγαθοὺς καροπούς, διότι ἐκτὸς τῶν
περιοδικῶν καὶ ἐφημερίδων, εἰς τὴν ἀνά-
γνωσιν τῶν ὁποῖων ἀσχολοῦνται τὰ τε
μέλη αὐτοῦ καὶ οἱ προσερχόμενοι, ἐλευθέ-
ρας οὔσης τῆς εισόδου, παραδίδονται καὶ
ἀνάλογα πρὸς τὰς δυνάμεις τῶν μελῶν
καὶ τῶν ἀκροατῶν μαθήματα.

Ὁ ζῆλος καὶ ἡ περὶ τὰ καλὰ σπουδῆ
τῶν ἐν Σμύρῃ Ἑλλήνων, προῖον τῆς ἐμ-
φύτου καλοκάγαθίας καὶ τῆς πρὸς τὸ κοι-
νωνικὸν συμφέρον διακεκριμένης αὐτῶν
νοημοσύνης, ἤθελον εἰσῆαι πολὺ πλεόν
ἐπιωφελεῖς, ἐὰν εἰς πᾶν κοινωφελές ἔργον
αὐτῶν δὲν προέταττον τὸ ἐγώ, τὸ ὁποῖον
ἔχει μὲν τὰ καλὰ του, διότι ἐγὼ θὰ εἶπη
θελήσις καὶ δύναμις πάσης ἐνεργείας,
ἀλλ' ἔχει καὶ τὸ μέγιστον τῶν κακῶν τοῦ
νὰ θίγη φιλοτιμίᾳ, νὰ γενῶν διαιρέσεις
καὶ νὰ προσκαλῆ τὸν ὀλέθριον φθόνον καὶ
ἐπιφέρῃ τὴν ἀντίπραξιν. Τούτου ἕνεκα δὲν
προΐστανται πάντοτε οἱ σημαντικώτεροι
καὶ ἱκανώτεροι, διὸ καὶ ὁ ὑπ' ὄλα καὶ
καθ' ὄλα ὑπέρτερος τῶν ἄλλων ἐθνικο-
τήτων ἑλληνισμὸς ἀπαντᾷ, ὡς μὴ ὄφειλε
σπουδαῖα προσκόμματα εἰς τὴν εὐρείαν
τῆς προόδου του ὁδόν, ἣν προπαρὰσκευά-
ζει ἡ ὑπερέχουσα εὐφυΐα του, ἡ διακε-
κριμένη αὐτοῦ δραστηριότης καὶ ἡ ἀπα-
ράμιλλος φιλοπατρία του. Αὐτῇ δὲ ἡ προ-
σωπικότης δὲν ἐπέτρψε τὴν ὑπαρξίν κεν-

τροῦ ἐνεργείας. Πόσον μέγα καλὸν δὲν ἤ-
θελε προκύψῃ ἐὰν ἐξελέγετο ὑπερτάτη τις
διεύθυνσις τῶν κοινῶν εἰς τῆς ὁποίας τὴν
ἀρμοδιότητα καὶ τὸν ἐλεγχον νὰ καθυ-
πεβάλλοντο πάντες πάντων τῶν κατα-
στημάτων μὴδ' αὐτῶν τῶν προνομιούχων
ἐξαιρουμένων, οἱ διαχειρισταί!

Οἱ Σμυρναῖοι Ἕλληνες ἔχουσι, σὺν τοῖς
ἄλλοις καὶ ἕτερον πλεονέκτημα· οὐδαμοῦ
εὐρίσκει τις τὸ εὐκόλον καὶ πρόθυμον τῆς
πρὸς τοὺς ξένους συμπεριφορᾶς τῶν Σμυρ-
ναίων ἀμφοτέρων τῶν φύλων. Ἀρκεῖ ὁ ξένος
νὰ ἀξίξῃ καὶ νὰ θέλῃ, καὶ λίαν ἐνωρίς καὶ
γνωρίζεται καὶ ἐξοικειοῦται καὶ φιλοξε-
νεῖται. Τοσοῦτον ἐλεύθεροι φέρονται καὶ
τοσοῦτον εὐδιάθετοι φαίνονται, ὥστε εἰς
τὸν ξένον, μάλιστα αἱ κυραὶ, προξενούσιν
αἰσθησιν, πρὶν δὲ ἢ καλῶς γνωρίσει αὐτὰς
οὗτος καὶ τὰς παρεξηγεῖ.

Ἐπειδὴ δὲ λόγοι περὶ τῶν κυριῶν τῶν
φημιζομένων καὶ δυσφημιζομένων συνάμα
μετὰ θάρρους ἐκφέρομεν τὴν περὶ αὐτῶν
ιδεῶν ἡμῶν. Αἱ Σμυρναῖαι, καθ' ἡμᾶς κατὰ
τὸ πλείστον εἰσὶν εὐμορφοί, ἀλλ' οὐχὶ καὶ
τόσον ὠραῖαι ὅσον φημίζονται, ἐκεῖνο ὅμως
ὅπερ τὰς ἐπιδεικνύει καὶ ἔλκει ἰδιαζόντως
τὴν προσοχὴν πρὸς αὐτάς, εἶναι ἡ φιλοκαλία
καὶ ἡ καθαριότης τοῦ τε πνεύματος καὶ
σώματος αὐτῶν. Ἀπαράμιλλοι δὲ εἶναι εἰς
τὴν οἰκιακὴν καθαριότητα. Καὶ αὐταὶ αἱ
μᾶλλον εὐποροῦσαι κυραὶ ἀσχολοῦνται εἰς
πάντα τὰ οἰκιακὰ ἔργα· ὑπάρχουσι δὲ
ἀδελφαί, ὁ τύπος τῆς φιλοκαλίας καὶ κο-
σμιότητος, μεμορφωμένοι καὶ ἀνήκουσαι
εἰς μίαν ἐκ τῶν καλῶν καὶ εὐπύρων οἰκογε-
νειῶν, διαπρέπουσαι ἐπὶ καλλονῇ καὶ χά-
ριτι, ἄς πρὸς τιμὴν των καὶ θὰ ὠνομά-
ζαμεν, ἐὰν εἴχομεν τὴν συναίνεσιν των,
αἰτινες, καθὰ ἐβεβαιώθημεν μετέρχον-
ται καὶ τὰ μᾶλλον ἐπιμοχθα οἰκιακὰ
ἔργα.

Ἡ ἐλευθέρα τῶν κυριῶν τῆς Σμύρνης
συμπεριφορὰ, τὸ εὐθυμον καὶ χάριεν τοῦ
τρόπου των, ἡ εὐκολία μεθ' ἧς σχετίζον-
ται, πρὸ παντὸς δὲ τὸ σύστημα, ὅπερ
ἔχουσι νεανίδες τινες εἰς τὸ νὰ ἴστανται
πρὸ τῶν θυρῶν καὶ ἐκτὸς τῆς οἰκίας καὶ
νὰ συνομιλῶσιν ἀσυστόλως ἀνταλάσ-
σουσαι αἰσθήματα, εἶναι ἐκεῖνο, ὅπερ
δυσφημεῖ καὶ καταβιβάζει αὐτάς ἐκ τῆς
περιοπῆς ἣν διὰ τὰς ἄλλας ἀρετὰς αὐτῶν

Η ΑΡΓΥΡΑΓΧΗ

ἢ

Ο ΣΥΚΟΦΑΝΤΗΘΕΙΣ ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ

(Συνέχεια ἴδε φυλ. ΙΑ'.)

Ἐν τούτοις ἀπεσταλμένοι ἔφθασαν ἐκ
τοῦ Ἀντιπάτρου καὶ τῆς Ὀλυμπιάδος ζη-
τούντες τὴν παράδοσιν αὐτοῦ¹⁾ καὶ αὐτὰς
δὲ ὁ ναύαρχος Φιλόξενος ἤλθεν ἐξ Ἀσίας
πρὸς τοῦτο.

Ὁ Φωκίων καὶ ὁ Δημοσθένης οἵτινες
τοσοῦτον ἐπιμόνως εἶχον ἀρνηθῆ κατ' ἀρ-
γῆς πᾶσαν προστασίαν ὑπὲρ τοῦ Ἀρπαλοῦ
ἐθεώρησαν ὅτι ἦτο αἰσχρὸν καὶ ἀτιμον καὶ
ὅτι θὰ προσέκρουον εἰς τὰ ἔθιμα τῆς φι-
λοξενίας, ἐὰν παρέδιδον τὸν Ἀρπαλον,
ὅστις ἐγένετο ἰκέτης αὐτῶν, εἰς τὴν ὄργην
τοῦ Ἀλεξάνδρου²⁾. Κατέπεισαν λοιπὸν
τὸν δῆμον ν' ἀποκρούσῃ τὰς προτάσεις
ταύτας πλὴν συγχρόνως παρέστησαν εἰς
αὐτὸν ὅτι ἦτο ἐπ' ἀνάγκης ὅπως ἐξευ-
μενίσωσι τὴν ὄργην τοῦ Ἀλεξάνδρου.

Πρὸς τοῦτο ἐξεδόθη ψήφισμα προταθὲν
ὑπὸ τοῦ Δημοσθένους³⁾, δι' οὗ συνελήφθη
ὁ Ἀρπαλος καὶ ἀπεφασίσθη ὅπως κατα-
τεθῶσιν ἅπαντα τὰ χρήματα εἰς τὴν
ἀκρόπολιν. Ἐπεμψαν δὲ καὶ πρέσβεις πρὸς
τὸν Ἀλέξανδρον φέροντας μεθ' ἑαυτῶν τοὺς
ὑπηρέτας τοῦ Ἀρπαλοῦ ὅπως βασιανισθῶ-
σιν ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου, καὶ τοὺς ἐπι-
φόρτισαν ὅπως ζητήσωσιν παρ' αὐτοῦ
ἐπιεικεστέρην ὑπὲρ τοῦ Ἀρπαλοῦ ἀπό-
φασιν.

¹⁾ Διόδωρος αὐτόθι.

²⁾ Ἡ εὐγενὴς αὕτη διαγωγή τοῦ Δημοσθένους πα-
ρεξηγηθῆ καὶ ἐθεωρήθη ὡς ἀποτέλεσμα δωροδοκίας·
Ὁρα Φώτιον ἐν βίῳ Δημοσθ. (Κώδ. 265) καὶ Grote
αὐτόθι σ. 409 ἐν ὑπόσ. «That Demosthenes sho-
uld first oppose the reception of Harpalus and
then afterwards oppose the surrender of Har-
palus to Antipater's requisition—is here repre-
sented (ὑπὸ τοῦ Φωτίου) as a change of poli-
tics, requiring the hypothesis of a bribe to
explain it. But it is in reality no change at
all. The two proceedings are perfectly consis-
tent with each other, and both of them defea-
sible.»

³⁾ Δεῖναρχος κατὰ Δημοσθένους κἀ.

Τὸ ψήφισμα τοῦτο τοῦ Δημοσθένους ἠρέθισε σφόδρα τὸν Ὑπερείδην καὶ τοὺς ἄλλους ὁμόφρονας τῷ Ἀρπάλῳ οἵτινες ἐνόμισαν ὅτι ὁ Δημοσθένης ἤλλαξε πολιτικὴν καὶ ὅτι μετεδλίθη εἰς νευρόσπαστον ὄργανον τοῦ παντοδυνάμου μονάρχου.

Πλὴν ὁ Ἀρπάλος ὀλίγον χρόνον μετὰ τὴν φυλάκισίν του ἐδραπέτευσε καὶ ἀπῆλθεν εἰς Κρήτην ¹⁾ ὅπου καὶ ἐφρονεῖτο ὑπὸ τινος τῶν φίλων του Θίμβρωνος ἢ ὑπὸ τοῦ Μακεδόνα Πυσανίου. Ἀλλὰ πρὸ τῆς δραπετεύσεως καὶ τοῦ θανάτου αὐτοῦ ὅτε ἀκόμη ἐξεδίδετο τὸ ψήφισμα περὶ τῆς κατασχέσεως τῶν χρημάτων, ἐρωτηθεὶς ὁ Ἀρπάλος, ὅστις ἦτο παρὼν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ δήμου πόσον ἦτο τὸ ποσὸν τῶν χρημάτων, ἀπερ ἔφερε μεθ' αὐτοῦ, ἀπεκρίθη ὅτι ἐπτακόσια τάλαντα. Τὸ σπουδαῖον τοῦτο περιστατικὸν περιγράφεται ἐν τοῖς ὑπὸ τοῦ Babington δημοσιευθεῖσιν ἀποσπάσμασι τοῦ λόγου τοῦ Ὑπερείδου ²⁾. «Καὶ καθήμενος κάτω ὑπὸ τῇ κατατομῇ ³⁾, οὐπερ οὐδεὶς ἐκάθιζεν, ἐκέλευσε Χαρίσιον τὸν χορευτὴν ἐρωτῆσαι τὸν Ἀρπαλον ὅποσα εἴη τὰ χρήματα τὰ ἀνοισθησόμενα εἰς τὴν ἀκρόπολιν ὁ δ' ἀπεκρίνατο ὅτι ἐπτακόσια κτλ.»

Ὁ Δημοσθένης ἀνεκέρυξε τὸ ποσὸν τοῦτο εἰς τὸν λαὸν καὶ ἐπερωτήθη ὅπως αὐτὸς ὁ ἴδιος λάθῃ τὰ χρήματα καὶ τὰ καταθέσῃ ἐν τῇ ἀκρόπολει ⁴⁾.

¹⁾ Ὁ Mitford (αὐτόθι σ. 397) λέγει ὅτι ὁ Ἀρπάλος παρεκινήθη νὰ καταφύγῃ ἐκεῖ ὡς εἰς χώραν περαιῶν παρ' ὧν ἴδόντα νὰ λάθῃ βοήθειάν τιναν.

²⁾ Διόδωρος (αὐτόθι) καὶ Παυσανίας II, XXXIII σελ. 5 ἀπίσ. 16.

³⁾ Περὶ τῆς λέξεως κατατομῆ ὑπάρχει μεγάλη φιλονεικία. Ἄνωνμος συγγραφεὺς συγγράφας λεξικὸν ἐπιγραφόμενος λέξεις ῥητορικαὶ λέγει τὰ εἶδη «Κατατομή» ἢ ὀρχήστρα ἢ νῦν στίγμα λεγομένη, ἢ μέρος τι τοῦ θεάτρου κατατεμνόμενον, ἐπεὶ ἐν ἔρει κατασκευάζεται, ἢ κατὰ συμβεβηκὸς ὁ τόπος οὗτω καλεῖται, ἢ τὸ νῦν λεγόμενον διάζωμα. Bekk. Anecd. Tom. I, σ. 270. Πρὸς Babington σ. XXVII καὶ 5 ἐν ὑποσημ. Ἀρπαλοῦ καὶ Σουῖδα ἐν λ. κατατομή καὶ Σμῖθ λεξικὸν τῆς ἐλ. ἀρχαιολογίας μεταφρ. ὑπὸ Πανταζῆ ἐν λ. Θεάτρου σ. 403.

⁴⁾ Ἐκ τοῦ λόγου τοῦ Ὑπερείδου (Babington σ. 5) καταφαίνεται ὅτι ὁ Δημοσθένης ἀνεκέρυξε τὸ ποσὸν τῶν χρημάτων εἰς τὸν δῆμον αὐτὸν δὲ λόγον καὶ αὐτὸς ἐν τῷ δήμῳ τότε πρὸς ὅμας ἔδωκεν (ὁ Δημ.), ὡς ἀναφερομένων ἐπτακοσίων τάλαντων καὶ εἰκο-

πλὴν ἀπαριθμηθέντων τῶν χρημάτων ἐν τῇ ἀκρόπολει εὐρέθησαν ὅτι δὲν ἦσαν πλέον τῶν τριακοσίων πεντήκοντα τάλαντων. Τὸ σπουδαῖον τοῦτο ἔλλειμμα, ἀγνωσοῦμεν διὰ ποίους λόγους δὲν ἐγένετο πᾶραυτὰ γνωστὸν εἰς τὸν λαὸν καὶ ἐπὶ ἀριστὸν χρόνον ἐνομιζέτο ὅτι εἶρον κατατεθῆ πραγματικῶς ἐν τῇ ἀκρόπολει τόσα τάλαντα ὅσα εἶχε διακέρυξεν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ δήμου αὐτὸς ὁ Ἀρπάλος.

Ἀλλ' ὅτε ἐπὶ τέλους ἡ ἀλήθεια ἐγνωσθῆ ἐξηγήθη μέγας θαυμασμὸς καὶ ὑπόνοιαι πᾶραυτὰ ἠγέρθησαν κατὰ πάντων τῶν ῥητόρων συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ Δημοσθένους ¹⁾.

Ὁ Δημοσθένης ὅπως ἐξάλειψῃ τὴν κατ' αὐτοῦ ἰδίως ἐγερθεῖσαν ὑπόψιαν, ἐπρότεινε ψήφισμα δι' οὗ ὁ Ἀρειος Πάγος νὰ ἐρευνησῇ τὴν ὑπόθεσιν καὶ ν' ἀποδείξῃ τίνες ἦσαν ἐνοχοὶ ὅπως παραπεμθῶσιν ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου καὶ ὅτι ἀντὶ τῆς συνήθους ποινῆς τοῦ νὰ πληρώσωσι δηλ. τὸ δεκάσιον τοῦ ποσοῦ ὅπερ ἔλαβον νὰ ἐπιβληθῇ αὐτοῖς ἡ θανατικὴ ²⁾.

Ὁ Ἀρειος Πάγος ἠρέυνησε, μετὰ τινος ὅμως βραδύτητος δι' ἧν, ὡς λέγεται, πα-

σιν.» Ὁ Φώτιος ἕως (Κώδικς 265 σ. 494 ἐκδ. Bekk) λέγει τὸ ἐναντίον «ἀραικοὺς χιλίους λαθῶν (ὁ Δημ.) πρὸς τοὺς ὑπὲρ αὐτοῦς λίγοντας μετετάξατο, καὶ βουλομένων Ἀθηναίων ἀντιπάρω παραδοῦναι τὸν ἄθρονον ἀνταίψας, τὰ τε Ἀρπάλεια χρήματα εἰς ἀκρόπολιν ἐγχεῖν ἀποδοῦναι, μὴ δ' ἐ τῷ δ' ἡ μ φ τ ὦ ν ἀ ρ ι θ μ ὦ ν α ὐ τ ὶ ὦ ν ἀ π ο σ η μ η ν ἄ μ ε ν ο ς.» Εἶναι ἀνεκέρυκτον ὅτι ἡ μαρτυρία τοῦ Ὑπερείδου εἶναι ἀληθεστέρη.

¹⁾ Ἀθήν. Η. 27. «Τιμοκλῆς ὁ κωμικὸς ἐν Ἀθλίῳ, διηγούμενος τοὺς παρὰ Ἀρπάλου δωροδοκίας. Γράφει οὕτως

Δημοσθένης τάλαντα πενήκοντα ἔχει.
B. Μκαίριος, ἔπερ μεταδίδοσι μηδενί.
A. Καὶ Μαιροκλῆς εἴληρε χρυσίον πολὺ
Εἴληρε καὶ Δῆμων τε καὶ Καλλιθένης ς.

Ὁτ' ἐν λόγοισι δευτῆς Ὑπερείδης ἔχει
B. Τοὺς ἰχθυοπάλας οὗτος ἡμῶν πλουτεῖ κ. τ. λ.

²⁾ Ὁρα Δεινάρχου κατὰ Δημοσ. ἐν ἀρχῇ «Ὁ μὲν δημαγωγὸς ἡμῶν, ὁ Ἀθηναῖος, καὶ θανάτου τετιμμημένος ἑαυτοῦ, ἂν ἐξελεγχθῆ ἔτιον εἰλημῶς παρ' Ἀρπάλου κ. τ. λ.» Τὸ αὐτὸ λέγει καὶ περὶ τοῦ Φιλοκλέους (ἐν ἀρχῇ) «καὶ γράφας καθ' ἑαυτοῦ ψήφισμα καὶ θανάτου τιμησάμενος.»

ρεπονεῖτο ὁ Δημοσθένης, τὰς οἰκίας ὅλων τῶν ῥητόρων, πλὴν τῆς Καλλικλέους τοῦ Ἀρρενίδου ὅστις εἶχε πρὸ μικροῦ νυμφευθῆ ¹⁾. Μετὰ ἐξ δὲ μηνῶν ἐρευνᾶν ἐφάνη ἡ ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου ἐκθεσις, ἐν ἣ ἦσαν καταγεγραμμένα τὰ ὀνόματα τῶν σφετερισθέντων ἐκ τῶν χρημάτων τοῦ Ἀρπάλου καὶ ἐξηκροῦτο πόσα ἕκαστος αὐτῶν εἶχε λάθει. Μεταξὺ τῶν ὀνομάτων τούτων ἐμπεριλαμβάνατο τὸ τοῦ Δημοσθένους κατηγορουμένου ὅτι ἔλαθεν εἰκοσι τάλαντα ²⁾ τοῦ Δημάδου, τοῦ Φιλοκλέους καὶ τοῦ Ἀριστογείτονος ³⁾.

Ἐπὶ τῇ καταγγελίᾳ ταύτῃ τοῦ Ἀρείου Πάγου ἐξελέχθησαν δεκά δημοῖοι κατηγοροὶ ἐν οἷς καὶ ὁ Ὑπερείδης, οἵτινες ἀνέλαβον τὴν κατὰ τῶν δωροδοκηθέντων κατηγορίαν ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου.

Πρῶτος εἰσήχθη εἰς τὸ δικαστήριον συγκείμενον ἐκ χιλίων πεντακοσίων πολιτῶν ὁ Δημοσθένης ⁴⁾ καὶ κηρυχθεὶς ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου ἐνοχος καταδικάσθη νὰ πληρώσῃ πενήκοντα τάλαντα εἰς τὴν πόλιν ⁵⁾.

Μὴ δυνήθεις ὅμως νὰ πληρώσῃ τὸ πρόστιμον, παρεδόθη εἰς τὸ δεσμοτήριον, ὅπουθεν ἀπέδρα «τοὺς μὲν λαθῶν, τῶν δὲ λαθεῖν ἐξουσίαν δόντων» κατὰ Πλούταρχον. Λέγεται δὲ ὅτι ἀναχωρῶν καὶ πρὸς τὴν ἀκρόπολιν ἀνατείνας τὰς χεῖρας εἶπεν «Ὁ δέσπονα Πολιάς, τί δὴ τρισὶ τοῖς χαλεπωτάτοις χάρεις θηρίοις γλαυκὶ καὶ δράκοντι καὶ δήμῳ;» Ἀπῆλθε λοιπὸν εἰς

¹⁾ Πλουτ. Β. Δημ. XXV.

²⁾ Ὁρα Grote (αὐτόθι) σ. 403 καὶ τὰς ἐν αὐτῇ σσμ.

³⁾ Δεινάρχου λ. κατὰ Ἀριστογείτονος καὶ κατὰ Φιλοκ.

⁴⁾ Ὁ Droysen (Al. σ. 533) ἀρεῖται ὅτι πρῶτος ὁ Δημοσθένης εἰδικάσθη. Ὁ Thirlwall ἕως (αὐτόθι σ. 155 ἐν ὑποσημ.) ἀναίρει τὴν ἰδίαν ταύτην τοῦ Droysen βασιζόμενος ἐπὶ τῆς μαρτυρίας τοῦ Δεινάρχου (κατὰ Δημ. λά.). Ὁρα καὶ Πλουτ. Β. Δημ. XXVI.

⁵⁾ Ἐν ἄλλαις περιπτώσεσι περὶ τῶν δωροδοκούντων δύο τιμωρίαι ὑπῆρχον, ἡ θάνατος, ἡ πρόστιμον τοῦ δεκαπλοῦ Δείν. αὐτ. ἰθ', «περὶ δὲ τῶν δωροδοκούντων δύο μόνον τιμῶματα πεποιθήσασιν, ἡ θάνατον, ἢνα ταύτης τυχὼν τῆς ζημίας ὁ λαθῶν παράδειγμα γίνηται τοῖς ἄλλοις ἡ δεκαπλοῦν τὸ ἐξ ἀρ. τῆς λήμματος τὸ τίμημα τῶν δῶρων ἢνα μὴ λυσιτελεῖ ἢ τοῖς τοῦτο τοῖμῶσι ποίσις.»

τὴν Αἴγιαναν καὶ ἐκείθεν εἰς Τροιζήνα τῆς Πελοποννήσου ὅπου διέμεινε τεθλιμμένος «καὶ πρὸς τὴν Ἀττικὴν ἀποδύλων δεδακρυμένος» ὡς λέγει ὁ Πλούταρχος, μέχρι τοῦ θανάτου τοῦ Ἀλεξάνδρου ¹⁾.

Οὕτως ἀπέληξε, κύριοι, ἡ ὑπόθεσις τοῦ Ἀρπάλου καὶ τὴν αὐτὴν ἔκθεσιν ἔλαβεν εἰς τὴν καταδικὴν δηλ. ἐνὸς τοῦ μεγίστου τῶν ῥητόρων καὶ τοῦ καλλίστου πολιτοῦ τοῦ τότε παρακμάζοντος ἑλληνικοῦ κόσμου.

Ἐπιτηδες δὲ ἀνέφερα ὑμῖν λεπτομερῶς ὅλην τὴν ὑπόθεσιν ταύτην διότι ἐκ τῶν ἀναφερθέντων γεγονότων θὰ εἰκάσωμεν εὐκόλως περὶ τῆς ἐνοχῆς του ἢ τῆς ἀθωότητός του.

Δυστυχῶς δὲν σώζεται αὐτὴ ἡ ἀπολογία τοῦ Δημοσθένους ²⁾, πλὴν καὶ ἐκ τῶν λοιπῶν διασωθέντων ἡμῖν γεγονότων καὶ ἐξ αὐτῶν τῶν λόγων τῶν ἀντιπάλων του Ὑπερείδου καὶ Δεινάρχου δυνάμεθα νὰ ἐξαγάγωμεν ἀληθῆ συμπεράσματα.

Καὶ πρῶτον εἰς τοὺς πιστεύοντας ὅτι ὁ Ἀρπάλος ἔδωκε χρήματα εἰς τὸν Δημοσθένην ὀφείλομεν νὰ ἐρωτήσωμεν πρὸς τίνα σκοπὸν τὰ ἔδωκε. Μήπως ὅπως ὑπερασπισθῆ αὐτὸν καὶ συμβουλεύσῃ τοὺς πολίτας νὰ τὸν προστατεύσωσιν, ἢ μήπως, ὅπως ἐξαγοράσῃ τὴν σιγὴν αὐτοῦ; Τούτωντιον γνωρίζομεν ὅτι εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἐκηρύχθη κατὰ τῆς προτάσεως τοῦ νὰ δεχθῶσι τὸν Ἀρπαλον καὶ οὕτε φαίνεται ὅτι μετέλλαξεν εἰς αὐτὸν πολιτικῶν.

Ὁ Πλούταρχος ἀληθῶς διηγείται τὸ ἐπόμενον ἀνέκδοτον, τὸ ὅποιον ἐπλάσθη κατὰ πάσαν πιθανότητα ἐκ τῆς ιδέας ὅτι ὁ Δημοσθένης μετέβαλε τὴν πρὸς τὸν Ἀρπαλον τῶς ἐχθρικῆς διαγωγῆς του.

«Ὁ δὲ Δημοσθένης πρῶτον μὲν ἀπελάυνει συνεβούλευε τὸν Ἀρπαλον . . . ἡμέρας δ' ὀλίγαις ὕστερον ἐξεστρεφόμενων τῶν χρημάτων ἰδὼν αὐτὸν ὁ Ἀρπάλος ἠσθένητα βαρβαρικῆ κύλιαι καὶ καταμανθάνοντα τὴν τρεῖαν καὶ τὸ εἶδος, ἐκέλευσε διαβαστάσαντα τὴν ὄλην του

¹⁾ Πλουτ. αὐτ. XXVI.

²⁾ Ὁ Babington (σ. 73) υποθέτει ὅτι τὰ ὑπ' ἀριθμὸν 9 καὶ 43 ἀποσπάσματα ἀνήκουσιν εἰς τὴν ἀπολογίαν τοῦ Δημοσθένους ἢτις ἐπιγράφεται κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Ἀθηναίου (1Γ'. 63) π ε ρ ἰ χ ρ σ σ ἰ σ υ.

χρυσίου σκέψασθαι. Θαυμάσαντος δὲ τοῦ Δημοσθένους τὸ βῆρος καὶ πυθμένον, πόσον ἄγει, μειδιάσας ὁ Ἄρπαλος. « Ἄξει σοι φησὶν εἴκοσι τάλαντα » καὶ γενομένης τάχιστα τῆς νυκτὸς ἔπεμψεν αὐτῷ τὴν κύλικα μετὰ τῶν εἴκοσι ταλάντων. Καὶ μεθ' ἡμέραν εὖ καὶ καλῶς ἐρίοις καὶ ταινίαις κατὰ τοῦ τραχήλου καθελιζόμενος εἰς τὴν ἐκκλησίαν προήλθε· καὶ κελυόντων ἀνίστασθαι καὶ λέγειν διένειμεν, ὡς ἀποκεκομμένης αὐτῷ τῆς φωνῆς. Οἱ δ' εὐφρεῖς χλευάζοντες οὐχ' ὑπὸ συνάγχης, ἐφράζον, ἀλλ' ὑπ' ἀργυράρχης εἰληφθῆαι νύκτωρ τὴν δραμαγωγόν ¹⁾»

(Ἐπεται συνέχεια.)

Γ. Ι. ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ.

ΜΕΛΕΤΗ

ΕΠΙ ΤΟΥ ΒΙΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ

ΤΟΥ ΙΤΑΛΟΥ ΣΙΑΒΙΟΥ ΠΕΛΙΚΟΥ.

[Συνέχεια ἰδε φυλ. ΙΑ' καὶ τέλος.]

Μετὰ τὴν Φραγκίσκην, ἔγραψε καὶ ἑτέραν τραγωδίαν (τὸν Εὐφημον τῆς Μεσσύνης (Eufemiodi Messina)) πολιτικὸν ἔχουσα σκοπὸν, δι' ἧς προσέβαλεν ἀπροκαλύπτως τὴν δυναστείαν διὰ τὰς ἀνηκούστους αὐτῆς βιαιοπραγίας. Ἡ τραγωδία αὐτῆς κῆρυξεν ἐτι μᾶλλον τὴν πρὸς αὐτὸν ἀγάπην τῶν Ἰταλῶν, οὐχὶ τόσον διὰ τὴν ἀξίαν τῆς τραγωδίας, διότι ἦτο κατωτέρα τῆς Φραγκίσκης, ἀλλὰ διότι, ὡς εἴπομεν, προσέβαλε δι' αὐτῆς τὴν Αὐστρίαν ἢ δὲ Κυβέρνησις ἐπὶ πολὺ προσπαθήσασα νὰ ἐμποδίσῃ τὴν δημοσιεύσιν τῆς, καὶ μὴ ἐπιτυχοῦσα τοῦ σκοποῦ τῆς ἀπηγόρευσε ἐπὶ ποινῇ τὴν εἰς Λομβαρδίαν παράστασιν αὐτῆς. Τὰς δὲ τὰς τραγωδίας ἐδημοσίευσεν ὁ Πέλικος πρὸ τῆς

¹⁾ Ὁ Boullée (Histoire de Demosthène σ. 261) περὶ τοῦ ἀνεκδότου τούτου λέγει τὰ ἑξῆς «L' inculpation intentée à Demosthène reposait sur un incident fort suspect, rapporté par Plutarque sans jugement et sans commentaire.»

συλλήψεώς του, μετὰ τὴν ἀποφυλάκισιν του ἐδημοσίευσεν τὰς φυλακίσεις του, καὶ μετὰ τοῦτο ἀπεφάσισε νὰ ἐκδώσῃ τὴν συμπράξιν πολλῶν λογίων ἐν περιοδικῶν σύγγραμμα ὑπὸ τὴν ἐπανυμίαν «Ὁ Παιρ-νέτης» πολιτικὸν καὶ φιλολογικόν, τοῦ ὁποῦ ἐνεκα τῶν φιλελευθέρων ἀρχῶν (του) ἠθέλησεν ἢ Κυβέρνησις νὰ παύσῃ τὴν ἐκδοσιν, ὅτε μὲν ἀφαιροῦσα, τὰ ἐκ τῶν συνδρομητῶν προερχόμενα χρήματα, ὅτε δὲ καί οὐσα τὰ ἐκ τῆς διευθύνσεως πρὸς αὐτοὺς ἀποστελλόμενα σώματα. Μετὰ τὸν Παιρνετὴν ὁ Πέλικος ἐδημοσίευσεν σπουδαίωτατον φιλοσοφικὸν σύγγραμμα περὶ τῶν καθηκόντων τοῦ ἀνθρώπου, ἐν ᾧ δύναται τις νὰ μάθῃ τί πρέπει νὰ πράττῃ ὁ ἄνθρωπος ἵνα ἐκτελῇ πρεπόντως τὸν ἑαυτοῦ προορισμόν. Τὸ συμβούλιον τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας ἐξετάσαν αὐτὸ μετὰ προσοχῆς, τὸ εἰσήγαγεν ὡς διδακτικὸν ἀνάγνωσμα, εἰς τὰ Βασ. Γυμνάσια εἰς ἃ ἐδιδάσκετο ἡ ἰταλική.

Ἡ ἐπιχρότης τοῦ βιβλίου τούτου ἔπεισε τὸν Πέλικον νὰ γράψῃ καὶ περὶ τῶν καθηκόντων τῆς γυναικός, δυστυχῶς ὅμως δὲν ἤρρεσεν αὐτῷ ὅτι ἔγραψε, καὶ διὰ τοῦτο ἀνέβαλε τὴν ἐκδοσιν τῶν. Ὀλίγον ἔπειτα ἐδημοσίευσεν διάφορα ἄσματα λυρικά, ὕμνους τινὰς καὶ ἐξ τραγωδίας αὐταὶ δὲ, προστιθεμένων τῆς Φραγκίσκης, τοῦ Εὐφίμου καὶ τεσσάρων ἄλλων ἀνεκδότων ἀπαρτίζουσι συλλογὴν 12 τραγωδιῶν ἠχοῦσε δὲ καὶ τινὰ διηγήματα καὶ ἀσματικά ἅτινα ποτὲ δὲν ἔφραζεν εἰς πέρας.

Τὸ ὄφος ἐν γένει τοῦ Πελίκου, ἔχει τι παθητικόν, ὅπερ μεγαλειότερον δίδει αὐτῷ ἀξίαν, καὶ τὸ ὁποῖον τολμῶμεν εἰπεῖν, πολὺ ὁμοιάζει πρὸς τὸ τοῦ Ἰσοκράτους. Ἡ αὐτῆ ἀφέλεια, ἡ αὐτῆ χάρις, τὸ αὐτὸ μελαγχολικὸν ὄφος. Τίς ἀναγινώσκων τὸ περὶ καθηκόντων τοῦ ἀνθρώπου, σύγγραμμα τοῦ Πελίκου, δὲν θαυμάζει τὸ μετ' ἀιμότητος καλλιπεσίας ἀφελῆς ἐκείνου ὕψος ὅπερ εὐρίσκει τις ἐν τοῖς ἔργοις τοῦ Ἰσοκράτους καὶ ἰδίως ἐν τῷ πρὸς Δημόνικον λόγῳ του, τίς ἀναγινώσκων τὰς φυλακίσεις του δὲν τέρπεται εἰς τὸ παθητικὸν ὄφος μεθ' οὗ ἐγράφησαν αὐταὶ καὶ ὅπερ καταδεικνύσι ὅτι ὁ συγγραφεὺς αὐτῶν, τὴν μὲν παιδικὴν ἠλιγ' ἀν διήλθε πλήρη ἀσθενειῶν, τὴν δὲ ἀνδρικὴν πλήρη πικριῶν καὶ δυστυχημάτων;

Ἀν δύναται τις ἀναγινώσκων τὰ ἔργα τοῦ Πελίκου νὰ μὴ θαυμάσῃ τὰς ὑψηλὰς ἐκείνας πρωτοτύπους ιδέας, τὰς φιλοσοφικὰς καὶ χριστιανικὰς ἐκείνας ἀρχάς, ἅς πάντες ἐθαύμασαν, καὶ πρὸ πάντων τὴν καλλιπεσίαν ἐκείνην περὶ ἧς πάντες ὁμιλοῦσι μετὰ σεβασμοῦ. Ὅστις δὲ ἀναγινώσκει τὰ ποιήματά του εἰν' ἀδύνατον νὰ μὴ αισθανθῆ ὅπως ἠσθάρθη καὶ ὁ γράφας αὐτὰ ποιητής· θὰ ἴδῃ εἰκόνας δροσερὰς καὶ ὠραίας, θὰ ἴδῃ ιδέας ὑψηλὰς, θὰ ἴδῃ καλλονὰς σπανίας πρὸ πάντων δέ, καρδίαν καὶ ψυχὴν καὶ ἔρωτα ἀπεικονιζόμενον μὲ τῆς Ἰταλίας τὰ ὠραία χρώματα· ὧ! ἐπεθύμω πολὺ νὰ ἦμην ποιητής ὅπως μεταφράσω αὐτὰ ἵνα χρησιμεύσωσιν ὡς ὑπόδειγμα εἰς τοὺς νεαροὺς ἡμῶν ποιητὰς· δυστυχῶς ὅμως δὲν εἰμαι ποιητής, καὶ δὲν ἐπιχειρῶ τοιοῦτόν τι, ἀρκούμενος μόνον· εἰς τὸ νὰ συμβουλευῶ τοὺς ἔχοντας τὴν ἀρετὴν ταύτην, νὰ μιμηθῶσι τὸν κ. Καλύβαν καὶ νὰ μεταφράσωσι καὶ τὰ λοιπὰ ποιήματά του.

Οὕτω διήγεν ὁ ἦρωας μας μέχρι τοῦ 1837, ὅτε νέα ἀπροσδόκητος συμφορὰ ἔπληξεν αὐτὸν περὶ τὴν ἐποχὴν ταύτην ἀπέβησε μετὰ βραχυτάτην ἀσθένειαν ἢ μήτηρ του, καὶ ἐν ἔτος κατόπιν ὁ πατήρ του. Μελαγχολία μεγίστη κατέλαβεν αὐτόν, καὶ ἤθελεν πάθει πολὺ ἄνευ τῆς μεγάλης παρηγορίας ἣν παρέσχον αὐτῷ ὁ Μαρκήσιος καὶ ἡ Μαρκεσία Δέ-Βαρόλο. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης κατέστη ἀχώριστος αὐτῶν φίλος· ἀλλ' ἡ δυσμένεια τῆς τύχης ὡς νὰ ἤθελε παντοῦ νὰ καταδιώξῃ αὐτόν, ἀφήρπασεν ἐκ μέσου τῆς οἰκογενείας του πλήρη ζωῆς καὶ ὑγείας, τὸν δυστυχῆ Μαρκήσιον ὅστις τοσοῦτον ἠγάπα αὐτόν!

Ἐτάρωσα ἔτη παρήλθον ἕκτοτε καὶ ὁ Πέλικος ἐπλησίαζε νὰ παρηγορηθῆ διὰ τὰ δυστυχήματα ἅτινα ἀλληλοδιαδόχως ἔπληξεν αὐτόν ὅτε τῷ 1841 ἀπέβησεν καὶ ὁ πρεσβύτερος ἀδελφός του Λουδοβίκος· ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης διήλθε βίον μονήρη μέχρι τοῦ 1851 ἂν δὲν μᾶς ἀπατᾷ ἡ μνήμη ὅ,τε καὶ αὐτὸς μὴ δυνάμενος νὰ λησμονήσῃ τὴν στέρησιν τῶν συγγενῶν του ἀπέβησεν ἐν μέσῳ τῆς γενικῆς χαρᾶς τῆς Αὐστρίας, τῆς γενικῆς ἀγάπης καὶ τοῦ γενικοῦ πένθους τῶν Ἰταλῶν.

[ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.]

Πρὸς συμπλήρωσιν τῶν περὶ αὐτοῦ πληροφοριῶν ἢ μᾶλλον ὅπως καταδείξωμεν πόσον ὁ Πέλικος ἠγάπατο παρὰ τῶν Ἰταλῶν, παραθέτομεν ἐνταῦθα τὴν μετάφρασιν ἐνὸς ποιήματος γραφέντος ὅτε οὐδεμίαν ἔχοντες περὶ αὐτοῦ εἰδήσιν ἐνὸς ἐκρατεῖτο εἰσέτι δέσμιος ἐν Σπίελμπεργ, ἐνόμισαν ὅτι ἀπέθανε.

Εἰς τὸν Διαδοθέντα Θάνατον

Τ ο ὦ

ΣΙΑΒΙΟΥ ΠΕΛΙΚΟΥ

ἸΤΑΛΙΚΗ.

Σελήνη ἄστρον ἀργυροῦν αἰθέρι', ἐρημίτα,
Εἰς τὸ γλαυκὸν στερέωμα, ἀθάνατος, προχόρει·
Κ' εἰς τὸν ἀρχαῖον δρόμον σου ὡσεὶ γλυκεῖα φίλη.
Τὴν γῆν μας εἰς τὸν οὐρανόν, σελήνη, ἀκολουθεῖ.

Ὁ δίσκος σου ὁ φωταυγὴς ὑπόταν πλησιάσῃ
Ἡ γῆ αἰσθάνεται παλμούς κ' ἡ θάλασσα μυκάτα.
"ὦ! ἴσως εἶναι εὐγενὴς ἀγάπη ἣν ἐγείρει
Εἰς τοῦ ἀνθρώπου τὴν ψυχὴν ἐνὸς πιστοῦ ἢ θεοῦ.

Τοῦ δυστυχῆς ὁ στοχασμὸς τὸν δρόμον σου σκοπεύει,
Ὡς τὸ ἥλιος τὸν πλῆγμα προσπλάνει
Πρὸς τοῦ ἡλίου τὴν πυρὰν, καὶ ἡ ἀγνὴ σου λάμψις
Εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ δυστυχῆ· ἀκτίς εἰλίου στίλβει.

Ἀπὸ τοῦ κόσμου τὴν χαρὰν ἀφαιρεθεὶς στενάζει
Εἰς τοῦ Σπιελβέργου δέσμιος ὁ Σιλβίος τὰ βάθη
Καὶ τεθλιμμένος, ἀπαιτίας, καὶ ἄνευ βοηθείας
Εἰσέτι ζῆ' ἀλλὰ ζῶν ὁμοίαν τοῦ θανάτου.

Ἐῖπε τὸ τρέμον φέγγος σου καὶ σπινθηροβολοῦσα
Τῆς ἐπαράτου φυλακῆς τοῦ ἐρεθώδους θόλου
Σελήνη φώτισε· ἰδὲ τὴν λευκανθείσαν ὕψιν
Τοῦ κεκμηκότος ἀθλητοῦ, τοῦ πόνου τὴν εἰκόνα.

Εἰς τὴν σκιάν τῆς φυλακῆς ἢ πελοδῆν του ὄψις
Ὡς τρεχόμενη νεκρικοῦ βωμοῦ λυμπὰς πλανάται
Ἡ ὡς τὸ ἄθος τὸ λευκὸν τεθεὶν ὑπὸ τῆς φήλης
Ἐπὶ τοῦ περιδλήματος τοῦ νεκρικοῦ κρασβάτου.

Ἀγωνιῶ πανέρημος ὁ Σιλβίος δεσμώτης·
'Στὸ νεφελῶδες μέτωπον ἢ κόμην καταβαίνει
Καὶ εἰς τὸ πάλλον στήθος του κινεῖται μὲ τὰ σκότη
Καὶ ἀφανίζεται εἰς αὐτὴν τὴν κλίνην τοῦ θανάτου.

Βραχύνει' ἡ ἀναπνοὴ εἰς τὰ ὠχρὰ του στήθος
Καὶ ζῶναι τὴν ὄσφιν του δις δακτύλιος σιδήρου
Κ' ἔχ' εἰς τὰς χεῖράς του δεσμά· ὦ! δὲν ὑπάρχει
[πλέον]

Τὴν θλίψιν του παρήγορος ψυχὴ νὰ κατευνάσῃ.

Ἄλλ' εἶναι ἡ ἐσχάτη νύξ τῆς ἀγωνίας αὐτῆ·
Ἡ ἐκκαθηνμένη του ψυχῆ ν' ἀπέλθῃ σπεύδει,
Ε' εἰς ταύτην τὴν ὀδυνηρὰν στιγμὴν οἱ στοχασμοὶ
Ἄκάθεκτοι συστρέφονται εἰς τὴν ἀνεμοζάλην.

—Ὅποταν φεῦ! ἀντήχησεν ἡ λέξις ΔΕΚΑ ΕΤΗ!
Μετὰ τὴν καταδίωξιν μου δὲν ἤλπίζον νὰ ζήσω·
Καὶ ἤδη εἶν' ἡ κορωνίς τῶν ταλαιπωριῶν μου
Ὁ πόνος ὅστις ἐφθέρην αὐτὴν τὴν ὑπαρξίν μου.

Ω! ἀφετέ τον' τοὺς παλμούς τῆς μητρικῆς ἀγάπης
Ἄς ἐπουλώσῃ βάλσαμον συγγνώμης τὰς πληγὰς

Τώρα, ὅποτε μῆτέρ μου, ἡ εὐσπλαγχνὸς ἡ χεὶρ σου
Ἡδῶς περιπτύσσεται τὰ στάθμ' τοῦ υἱοῦ σου.

Μοὶ εἶπες τὴν ἀτίθασσον ψυχὴν μου φοβουμένη
«ΜΗ ΠΡΟΚΑΛΗΣ Ὁ ΣΙΑΒΙΕ ΤΟΥ ΔΥΝΑΤΟΥ
ΤΗΝ ΕΧΘΡΑΝ!»

Ἄλλ' ἦσαν αἱ ἰλιπιδες μου παρήγοροι ἀκόμη
Ἦσαν λαμπρά καθὼς αὐτὰ τὰ νέφη τῆς ἐσπέρας.

Ν' ἀναδαυλίω ἤθελον τὴν Ἰταλίαν Βρούτος
Τὸν πεπτωκότα ἄγγελον νὰ σώσω ἀνεγείρων
Ἐκ τοῦ ληθάργου τὸν λαὸν τῆς Ἰταλίας, ἥτις
ἔχει τὰς ἄλπεις κεφαλὴν καὶ πόδας τῆς τῆν Αἴτναν.

Τίς εἶσαι σὺ ὁ ἀγενῶς τὸ ἄλγος μου ὑβρίζων,
Ὅστις τὸ πλάνον ὄνειρον ἐμπαιξίεις τῆς ψυχῆς μου;
Τὸ πρόσωπόν μου κάλυψον, ὦ μῆτερ, νὰ μὴ βλέπω
Εἶναι ὁ γίλιος του πικρὰ τοῦ ἄλγους εἰρωνεία.—

Εἰρήνη! εἰς σέ! Ἡ μνήμη σου κλαυθμὸς εἰς τοὺς ῥω-
[μάτους!]

Ἐρρέτω ἡ ἡμέρ' αὐτὴ ἀπὸ τῆς ἱστορίας,
Καθ' ἣν παρὰ τὸ μνημά σου δὲν ἔθ'λε θρηνησῆαι
Ἡ Ἰταλία ὑπὲρ ἧς τὸν θάνατον ἐδίχθης.

Εἰς τὸ γλυκὺ φῶς τῆς αὐγῆς πλὴν σβέννυτ' ἡ σελήνη
Καὶ σβέννυται ὁ δυστυχῆς ἡμῶν ὡς ἐκείνη
Ἐνθ' ὠραία ἐξ αὐτῆς τῆς γῆς τοῦ μαρτυρίου
Ἀλλὰ παράφορος αὐτὴ ἐξῆλθε τελευταίον.

Ἐφθασαν ἤδη . . . λύουσι τὸ ἄψυχον τὸ πτώμα
Καὶ ἀπαιτῶσιν εἰς τὸ γυμνὸν τῆς φυλακῆς του χῶμα
Καὶ τῶν ἀλύσεων αὐτοῦ ὁ φρικαλέος βρόχος
Ἐτέθη ὡς ἀπαίσιον τῆς συμφορᾶς μνημῆτον.

Σιγὴ ἐκάλυψε τὸ πᾶν . . . καὶ ὅμως πάσης ὄρας
Πάσης ἡμέρας στοχασμὸς ὁ Σιλβίος θὰ ἦναι
Πάσης νυκτὸς τὸ ὄνειρον . . . καὶ ὅμως δὲν ὑπάρχει
Ἐκεῖνος, οὗ τὰ ἄσματα ποθεῖ ἡ Ἰταλία!

Διακόπτω ἐνταῦθα τὴν ὁμιλίαν μου
διότι ἐμακρογόρησα πολὺ. Καὶ ὅμως, ὅτι
εἶπον, δὲν εἶναι οὔτε τὸ τέταρτον τῶν
ὄσων ἐπιβύμου. οὔτε τὸ ἡμισυ τῶν ὄσων
ἐδυνάμην. οὐδὲ τὸ δέκατον τῶν ὄσων
ἐπρέπε. Ὑποτίθεται ἀκόμη νὰ ὁμιλήσω—

μεν περὶ τῆς ἐπιρροῆς ἣν ἤσκησεν ὁ κά-
λαμος τοῦ Σιλβίου Πελίκου ἐπὶ τῶν ἰδεῶν
τῆς νέας Ἰταλίας, ὅπερ ἴσως θελομεν πρά-
ξει εἰς προσεχῆ τινα συνεδρίασιν.

Ἐὰν τὸ ἐδῆσμά μου ὑπῆρξε καλὸν τότε
εὐχάριστον εἰς ἐμὲ εἶναι ὅτι ἐγευθήτε τοῦ
ἡμίσεως, καὶ ὅτι θέλει σὰς ἀπομείνει ἡ ἐλ-
πίς ν' ἀκούσητε καὶ τὸ ἕτερον μέρος. Ἐὰν
κακόν, εὐχάριστον ὑμῖν ὅτι δὲν σὰς ἐπι-
βάλλεται ἡ ἀπόγευσις ὀλοκλήρου.

Παύων ὀφείλω νὰ ἐκφράσω τὴν εὐχα-
ριστίαν μου ἡμῖν τε φίλοι ὁμιληταί, ὅτι
εὐηκόως ἠνέχθητέ μου μέχρι τοῦδε, καὶ
τῷ πολυμαθεῖ καὶ φιλοσθενεῖ ὁμογενεῖ, ὅν
ξενίζομεν σήμερον εἰς τὴν προσφιλεῖ αὐ-
τῷ πνευματικῆν ἡμῶν ὁμήγουριν, (ἦν αὐ-
τὸς βεβαίως θέλει ἐπανακαλέσει ὅπως
προσθέσει μίαν λαμπρὰν ἡμέραν, εἰς τὴν
ἱστορίαν τοῦ νεαροῦ ἡμῶν Συλλόγου) ὅτι
ἐκτίμησε διὰ τῆς ἐαυτοῦ παρουσίας, τὴν
ὁποίαν εἶχε τὴν εὐγένειαν νὰ προκαλέσει
ὁμιλίαν μου. Ἐὰν κακῶς ὁμίλησα, ἐπα-
ναλαμβάνω, ἐὰν δυσχερῆστησα ὑμᾶς ὁ εὐ-
φραδὴς φίλος τοῦ Συλλόγου μας κ. Σκυ-
λίτσης ἄς δώσῃ λόγον καὶ ἄς ἀνορθώσῃ
τὸ κακόν· τότε δὲ καὶ ἐγώ, θέλω εὖρει
παρηγορίαν καὶ ἀνακούφισιν εἰς τὸν ἀν-
θῶνα, τὸν ὁποῖον ἡ γλυκεῖα αὐτοῦ μοῦσα
θέλει ἐνώπιον μας διανοίξει.

ΤΕΛΟΣ.

Δ. ΠΟΤΑΜΙΑΝΟΣ.

Τ Α

ΧΡΗΜΑΤΑ ΚΑΙ Ο ΕΡΩΣ

Κ Ο Μ Ω Δ Ι Α

ΕΙΣ ΠΡΑΞΙΝ ΜΙΑΝ

(Συνέχεια Ἰδε φυλ.δ. ΙΑ'. καὶ τέλος.)

ΣΚΗΝΗ Δ'.

ΚΙΜΩΝ, ΑΜΑΛΙΑ.

ΚΙΜΩΝ (κτυπῶν τὴν θύραν)

"Ε! δὲν εἶναι κανεὶς ἐδῶ;

ΑΜΑΛΙΑ (ἐσωθεν)

Τίς εἶναι;

ΚΙΜΩΝ.

Ἐγώ.

ΑΜΑΛΙΑ.

Πῶς σὺ ἐδῶ; καὶ τολμᾶς ἀκόμη νὰ
ἀτενίζῃς πρὸς τὴν οἰκίαν μου; ἐλπίζεις
ἀκόμη ὅτι εἶναι δυνατόν νὰ εἰσέλθῃς;
πιστεύεις ὅτι . . .

ΚΙΜΩΝ.

"Οχι δὲν θέλω νὰ εἰσέλθω διότι εἶσθε
πολὺ ὀργισμένη ἐναντίον μου θέλω μόνον
νὰ σὰς εἴπω δύο λέξεις.

ΑΜΑΛΙΑ.

Δὲν θέλω νὰ σὰς ἀκούσω. ἀφήσατέ με
ἤσυγον καὶ ἐλευθερώσατέ με τῆς ὄψεως
προδότου . . . Μὴ μοὶ εἶπατε λέξιν διότι
δὲν σὰς ἀκούω . . .

ΔΕΑΝΔΡΟΣ (καθ' ἐαυτόν.)

"Ἦδη ἄς ὑπάγω νὰ πληρωθῶ καὶ ἐπα-
νερχόμενος θὰ τὰ συμφωνήσω μὲ τὴν
Ἀμαλίαν μου ὥστε καὶ θὰ τὴν νυμφευθῶ
καὶ θὰ λάβω τὰς εἴκοσι δύο χιλιάδας
δραχμᾶς.

ΣΚΗΝΗ Ε'.

ΚΙΜΩΝ (μόνος)

Πόσον δυστυχῆς εἶμαι; ἂν δὲν δυνηθῶ
νὰ τῇ δεῖξω τώρα αὐτὴν τὴν ἐπιστολὴν
χάνω τὸ πᾶν διότι ἅμα εἶναι παρὼν ἐκεῖ-
νος τίποτε δὲν γίνεται! "Ἄς ὑπάγω ἂν
καὶ στενοχωροῦμαι καὶ μοὶ φαίνεται ὅτι
θὰ σκάσω ἀπὸ τὴν λύπην μου· ἀλλ' ἄς
ὑπομείνω καὶ ἀπόψε. Ἄς ἴδωμεν πάλιν.
(κτυπᾷ)

ΣΚΗΝΗ ΣΤ'.

ΚΙΜΩΝ, ΑΜΑΛΙΑ.

ΑΜΑΛΙΑ (ἀνοίγουσα τὴν θύραν)

Σεὶς ἀκόμη;

ΚΙΜΩΝ.

Ναί, ἀλλὰ μὴ ὀργισθῆτε πάλιν, θέ-
λω μόνον νὰ σὰς δώσω τὴν ἐπιστο-
λήν σας.

ΑΜΑΛΙΑ.

Τὴν ἐπιστολήν μου; πῶς σεὶς τὴν
ἔχετε; Ἀλλ' αὐτὴ ἡ ἀτυχῆς διατρέχει
τὸν κόσμον; πῶς ἦλθε πάλιν εἰς τὰς χει-
ράς σας; (ἐξέρχεται)

ΚΙΜΩΝ (καθ' ἐαυτόν.)

"Α! ἀρχίζω πάλιν νὰ λαμβάνω μικρὰν

ἐλπίδα! Δὲν ἤρχισε πλέον τὰς ὑβρεῖς. Τὴν
ἠγάπων, τὴν ἀγαπῶ μὲ ἠγάπα, πιστεύω
νὰ μὲ ἀγαπᾷ εἰσέτι διότι ὅταν ἡ γυνὴ
ἀκούῃ τινα ἐκφράζοντα τὸν ἐρωτὰ του
εἶναι σημεῖον ὅτι πιστεύει τοὺς λόγους του.

ΑΜΑΛΙΑ.

Προηγουμένως δὲν ἠθέλησα νὰ σὰς ἀ-
κούσω καὶ, ἤδη δὲ θέλω νὰ μοὶ ἐξηγή-
σητε πῶς ἡ ἐπιστολὴ περιῆλθε πάλιν εἰς
χειράς σας.

ΚΙΜΩΝ.

Πιστεύσατε εἰς ὅτι θὰ σὰς εἴπω ἰδοῦ
τὴν εἶναι ἰδική μου, ἂν δὲ καὶ εἶναι ὅλη
μου ἡ ἐλπίς καὶ ἡ εὐτυχία ἐν τούτοις σὰς
τὴν ἀποδίδω ἅμα μοὶ ὁμολογήσητε ὅτι
δὲν θέλετε νὰ τὴν κρατῶ.

ΑΜΑΛΙΑ.

"Οχι βέβαια δὲν θέλω (λαμβάνει τὸ γραμ-
μάτιον) σεὶς τὸ μεταχειρισθῆτε μὲ τρόπον
ἀνοίκειον διότι τὴν ἐδώσατε εἰς ἄλλην
γυναῖκα.

ΚΙΜΩΝ.

"Ἄλλην γυναῖκα; ἄχ σὰς ὀρκίζομαι ὅτι
δὲν φροντίζω ἂν ὑπάρχῃ ἄλλη γυνὴ εἰς
ὄλον τὸν κόσμον ἐκτὸς μιᾶς δηλαδὴ ὑμῶν.
ἡ δὲ ἐπιστολὴ εἶναι καθαρὰ, εἶναι δηλαδὴ
ὅπως μοὶ τὴν ἐστειλάτε.

ΑΜΑΛΙΑ.

"Ἀλλὰ τέλος, χθὲς σὰς τὴν ἐστειλα
καὶ σήμερον ὁ Δεάνδρος μοὶ τὴν προσέ-
φερε.

ΚΙΜΩΝ.

"Ὁ Δεάνδρος σὰς τὴν προσέφερε; ὦ τὸν
ἀχρεῖον! καὶ ἐν τούτοις μοὶ εἶπεν ὅτι σεὶς
τῷ τὴν ἐδώκατε· τώρα ἐβεβαίωθην ὅτι
μοὶ τὴν ἐκλεψε.

ΑΜΑΛΙΑ (καθ' ἐαυτήν.)

Εἶναι πολὺ ἀτιμὸς ὁ Δεάνδρος. Ἀλλ'
ἄρα γε λέγει οὗτος ἀλήθειαν;

ΚΙΜΩΝ.

"Ἀλλὰ δὲν σκέπτεσθε ὅτι πρὸ δύο ἐτῶν
σὰς ἀγαπῶ, ὅτι δὲν ζῶ εἰμὴ δι' ὑμᾶς, πι-
στεύετε ὅτι ἤδη θὰ μετεβαλλόμεν;
Καλή μου φίλη (ἡ Ἀμαλία τὸν παρατηρεῖ
σοβαρῶς) δεσποινίς, πιστεύσατε ὅτι μοὶ
τὴν ἐκλεψαν, θὰ μὲ συγχωρήσητε δὲ διὰ
τοῦτο.

ΑΜΑΛΙΑ.

"Ἀλλὰ πῶς εὐρέθη πάλιν εἰς χειράς σας;
Τίς σὰς τὴν ἐδωκε;

ΚΙΜΩΝ.

Τὸ λαχεῖον τῶν φιλαρχαίων.

ΑΜΑΛΙΑ.

Τὸ λαχεῖον τῶν φιλαρχαίων; Ἄλλὰ πῶς; τὴν ἐθεσσε λοιπὸν εἰς λαχεῖον; τίνι τρόπῳ; εἰπέ μοι, ἐξηγήσέ μοι, πῶς ὁ Λέανδρος πρὸ ὀλίγου τὴν ἐκράτει; πῶς σοὶ τὴν ἔδωκε;

ΚΙΜΩΝ.

Ἄν μοι τὴν ἔδωκε, μοὶ τὴν ἐπώλησε!!

ΑΜΑΛΙΑ.

Ἐξηγηθῆτε.

ΚΙΜΩΝ.

Σταθῆτε· ἄς σὰς εἶπω τὰ πάντα εἰς τὸ λαχεῖον ἐκέρδησε σήμερον ὁ εἰς τῶν ἀριθμῶν μου εἴκοσι δύο χιλιάδας δραχμῶν.

ΑΜΑΛΙΑ.

Εἴκοσι δύο χιλιάδας δραχμῶν; ποσὸν σπουδαῖον.

ΚΙΜΩΝ.

Λέγουν ὅτι θὰ ἐκέρδιζα περισσότερα ἀλλὰ δὲν ἐπώληθησαν τὰ γραμμάτια. Ἐλυπούμην ὅτι ἔχασα τὴν ἐπιστολήν μου, ὁ Λέανδρος βλέπων πόσον ἐλυπούμην μοὶ πρότεινε νὰ ἀλλάξωμεν τὸ γραμμάτιον τοῦ λαχεῖου μὲ τὴν ἐπιστολήν σας.

ΑΜΑΛΙΑ.

Καὶ παρεδέχθης;

ΚΙΜΩΝ.

Ναί· διότι καὶ τὸ πᾶν ἤμην ἔτοιμος νὰ κάμω διὰ τὴν ἀνταλλαγὴν.

ΑΜΑΛΙΑ (λαμβάνουσα τὴν χειρὰ του)

Φίλε μου, ἐλθέ, εἶσαι ἀξίος νὰ σὲ ἀγαπᾷ τις, θὰ σὲ ἀγαπῶ λοιπὸν ἰσοβίως διότι ἡ ἐνδειξις αὐτῆ τοῦ ἐρωτῆσός σου μοὶ ἀποδεικνύει πόσον ἀξίζεις.

ΚΙΜΩΝ.

Λοιπὸν καλὴν ἀγορὰν ἔκαμον;

ΑΜΑΛΙΑ.

Σοὶ ζητῶ λοιπὸν συγγνώμην ὅτι δὲν σὲ εἶχα ἐνοήσει μέχρι τοῦδε· φύλαττε τὴν ἐπιστολήν μου σοὶ τὸ ἐπαναλαμβάνω, σοὶ ὁμνῶ δὲ ὅτι θὰ σὲ ἀγαπῶ ἰσοβίως καὶ ὅτι οὐδέποτε θὰ ἀγαπήσω ἄλλον ἢ σέ. Τὴν κριακὴν μάλιστα θὰ νυμφευθῶμεν.

ΚΙΜΩΝ.

Μοὶ τὸ ὑπόσχεσθε; ὦ! ὅποια χαρὰ! (ἀποπέμπει τὴν χειρὰ της) Στάσου καλὴ μου φίλη... ἄς σὲ ἀτενίσω, ἄς σὲ παρατηρήσω ὀλίγον διότι τοῦτο εἶναι ἡ ζωὴ μου.

ΑΜΑΛΙΑ.

Ἦσύχαζε, ὁ ἔρωσ σου ἐξεδηλώθη καὶ μάλιστα πλέον παρ' ὅσον ἡ καρδία μου ἐπεθύμει.

ΚΙΜΩΝ.

Ἄχ πόσας ὥρας εἶχες νὰ μοὶ ὁμιλήσης οὕτω. Ἄκουσον, κάμε μοὶ τὴν χάριν νὰ μοὶ ἀναγνώσῃς ἐδώ! (τῇ δεικνύει τὴν ἐπιστολήν.)

ΑΜΑΛΙΑ (ἀναγινώσκει)

Σὲ ἀγαπῶ.

ΚΙΜΩΝ (παράφορος)

Ἐ! πῶς λέγεις; ἐπανάλαβέ το.

ΑΜΑΛΙΑ.

Σὲ ἀγαπῶ.

ΚΙΜΩΝ.

Ἄς ἴδωμεν ἂν γνωρίζω ν' ἀναγινώσκω, (συλλαβίζει) Σ καὶ ε, σέ, σέ α γ, αγα πῶ. Σὲ ἀγαπῶ, σέ ἀγαπῶ, σέ ἀγαπῶ, σέ ἀγαπῶ αὐτῆ ἡ λέξις ἤθελα, ἂν ἦτο δυνατὸν νὰ κρατῆ ὅλον τὸ ἀλφάβητον.

ΑΜΑΛΙΑ.

Ἄφες καὶ ἐγὼ σοὶ ὑπόσχομαι νὰ σοὶ τὸ λέγω ἐφ' ὅρου ζωῆς· ἀλλ' ἄφες νὰ ἐνεργήσω ὥστε νὰ μᾶς ἀποδώσῃ τὸ γραμμάτιον ὅπερ σοὶ ἔκλεψε.

ΚΙΜΩΝ.

Πῶς; ποῖον γραμμάτιον;

ΑΜΑΛΙΑ.

Τὸ γραμμάτιον τοῦ λαχεῖου τῶν φιλαρχαίων.

ΚΙΜΩΝ.

ὦ! ὄχι καλὴ μου φίλη· ἡ ἀνταλλαγὴ ἐγένετο. Ἄφες ἄς μὴ ὁμιλῶμεν πλέον περὶ αὐτοῦ. Ὅχι, ὄχι, σὺ μὲ ἀγαπᾷς, ἐγὼ σὲ ἀγαπῶ, τὸ πᾶν ἐτελείωσεν, ἡ εὐτυχία μας εἶναι καμωμένη.

ΑΜΑΛΙΑ.

Ἦσυχία, ἀκούω τὸν Λέανδρον ἐρχόμενον, κρούου εἰς τὴν θύραν τῆς οἰκίας μου καὶ μὴ ἐξέλθῃς πρὶν σὲ καλέσω.

ΚΙΜΩΝ (ἀναχωρῶν)

Κράξε με ὅσον ταχέως δύνασαι.

ΑΜΑΛΙΑ.

Ἦσύχαζε, γνωρίζω τί θὰ κάμω.

ΚΙΜΩΝ (ἐπιστρέφων)

Μ' ἐκάλεσε;

ΑΜΑΛΙΑ.

Ἄ ὄχι, ἀλλὰ κρούθητι διότι ὁ ἀγύρτης ἐρχεται κρατῶν καὶ τι χαρτίον εἰς τὰς

χειράς του, νομίζω δὲ ὅτι τοῦτο εἶναι τὸ γραμμάτιον τοῦ λαχεῖου.

ΣΚΗΝΗ Ζ'.

ΑΜΑΛΙΑ, ΛΕΑΝΔΡΟΣ.

ΛΕΑΝΔΡΟΣ (κρατῶν χαρτίον)

Αὐτοὶ οἱ διαβολοταμίαι σὲ ἀποπέμπουν πάντοτε (βλέπων τὴν Ἀμαλίαν κρούει τὸ χαρτίον εἰς τὸ θυλάκιόν του) Ἄ! πρὸς ἡμᾶς ἤρχομένη, ἀγαπητὴ μου.

ΑΜΑΛΙΑ.

Χαίρω πολὺ διότι σὰς εὐρίσκω, γνωρίζετε τί συνέβη κατὰ τὴν ἀπουσίαν σας;

ΛΕΑΝΔΡΟΣ.

Ὅχι.

ΑΜΑΛΙΑ.

Ἦλθεν αὐτὸς ὁ φτωχο-Κίμων καὶ εἶχε τὴν αὐθάδειαν νὰ παρουσιασθῆ ἔμπροσθέν μου, τὸν ἐδέχθην δὲ ὅπως ἐπρεπε.

ΛΕΑΝΔΡΟΣ.

Εἶδον ὅλα ταῦτα, δεσποσύνη, διότι ἤμην εἰς τὴν γωνίαν τῆς οἰκίας σας ὅτε ἀπεσύρθητε τῆς θύρας χωρὶς νὰ θέλητε νὰ τὸν ἀκούσῃτε. Ἄλλ' ἄς ὁμιλήσωμεν διὰ κατὶ ἄλλο ὅπερ πολὺ μὲ ἐνδιαφέρει. Ἐνθυμεῖσθε τὴν ὑπόσχεσιν, ἣν πρὸ ὀλίγου μοὶ ἐδώσατε;

ΑΜΑΛΙΑ (καθ' ἑαυτήν.)

Τώρα βλέπεις (δυνατὰ) Ναί, εὗ κρατήσω τὸν λόγον μου, ἀλλὰ προηγουμένως, σὲ παρακαλῶ νὰ ἐξηγηθῶμεν διὰ κατὶ. Θέλω σύζυγον ὅστις νὰ μὲ ἀγαπᾷ· λοιπὸν, ἀγαπητέ μοι, θέλω νὰ ἴδω ἂν τὰ πρὸς ἐμὲ αἰσθήματά σου εἶναι εἰλικρινῆ. Χάρις εἰς τὴν θεῖαν μου τὴν κυρίαν Χρυσὴν εἶμαι πλουσία καὶ δὲν μὲ ἐνδιαφέρει καὶ ἂν ὁ σύζυγός μου δὲν εἶναι. Ἐὰ τῷ δώσω δὲ τὴν καρδίαν μου καὶ τὰ πλοῦτή μου μὴ ζητῶν ἢ τὸν ἐρωτᾷ του. Λοιπὸν εἰπέ μοι μὲ ἀγαπᾷς...;

ΛΕΑΝΔΡΟΣ.

Δεσποίνις, ἂν ἐγνωρίζω ὅλους τοὺς ἔρκους θὰ σὰς ἔκαμνα ἵνα σὰς βεβαιώσω ὅτι οὐδέποτε...

ΑΜΑΛΙΑ.

Ἄκουσατε, εἶμαι δύσπιστος, σὰς εἶδον ἀπὸ μακρὰν κρατοῦντα εἰς χειράς σας τεμάχιον ὅπερ ἐκρούσατε ταχέως· πολὺ φοβούμαι ὅτι τοῦτο ἦτο ἐρωτικὴ ἐπιστολή.

ΛΕΑΝΔΡΟΣ.

Ἐρωτικὴ ἐπιστολή... σὰς διαβεβαίω ὅτι οὐδέποτε...

ΑΜΑΛΙΑ.

Ἐπιθυμῶ νὰ μοὶ δώσητε τὸ χαρτίον τοῦτο διότι ἄλλως δὲν δύναμαι... Ἄλλαι νεάνιδες ἐγούσιν ἐραστὰς θυσιάζομένους δι' αὐτάς. Ἡ Ἐλένη εἶχεν ἐραστὴν ὅστις τῇ προσέφερεν ἐρωτικὰς ἐπιστολάς ὥστε καὶ ἐγὼ ἀπαιτῶ τὸ αὐτό.

ΛΕΑΝΔΡΟΣ.

Τοῦτο μοὶ εἶναι δύσκολον διότι οὐδέποτε ἠράσθην γυναικίος.

ΑΜΑΛΙΑ.

Πόσαι περιστροφάι! διὰ νὰ μὴ μοὶ δεῖξῃς τὸ χαρτίον ὅπερ ἐκράτεις εἰς τὴν χειρὰ σου ὥστε τώρα ἐβεβαιώθην εἰς ὅτι ὑπώπτευν...

ΛΕΑΝΔΡΟΣ.

Ἐπειδὴ ἐπιθυμῶ νὰ σὰς εὐχαριστήσω ἰδοὺ ἰδέτε καὶ πιστεῦσατε ὅτι θὰ μετανοήσητε διὰ τὴν ἐπιμονὴν σας, διότι τοῦτο δὲν εἶναι ἢ γραμμάτιον τοῦ λαχεῖου τῶν φιλαρχαίων (ἡ Ἀμαλία τὸ ἀρπάζει)

ΑΜΑΛΙΑ.

Τὸ κρατῶ τέλος πάντων, ἰδοὺ τοῦ ἤδη δύναμαι νὰ καυχθῶ ὅτι ἠπάτησα τὸν πλέον ἀπαταιῶνα τοῦ κόσμου, Κίμων, Κίμων.

ΣΚΗΝΗ ΙΑ'.

ΚΙΜΩΝ, ΑΜΑΛΙΑ καὶ ΛΕΑΝΔΡΟΣ.

ΚΙΜΩΝ.

Πῶς; τί θέλει οὗτος ἐδώ; μήπως ἤρπασέ τι καὶ ἀπὸ σέ.

ΑΜΑΛΙΑ.

Ὅχι, φίλε μου, τοῦναντίον ἐγὼ κρατῶ τὸ γραμμάτιόν μας. Ἰδοὺ το, εἶσαι ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀρκετὰ πλοῦσιος ὥστε οὕτω θὰ γίνῃ ἡ εὐτυχία ἀμφοτέρων· σὺ δὲ, κύριε Λέανδρε, ὅστις μὲ ἐνόμιζες εὐήθη βλέπεις πῶς σὲ ἐνεπαίξα; σὲ συμβουλεύω λοιπὸν νὰ κάμνητε μὲν ἅμα δύνασθε τοιαύτας ἀγοράς ἀλλὰ νὰ προσπαθήσητε νὰ διδαχθῆτε τὴν τέχνην τοῦ νὰ φυλάττειτε τὸν καρπὸν τῆς ἀρπαγῆς σας, τὴν ὁποίαν σὺ νομίζεις δεξιότητα· ὑγίαινε, ὑπάγομεν νὰ νυμφευθῶμεν καὶ νὰ χαρῶμεν τὴν εὐτυχίαν μας.

ΚΙΜΩΝ.

Ὁ πτωχὸς μὲ κινεῖ εἰς συμπάθειαν.
"Ακουσον, Λέανδρε, γνωρίζω κυρίαν τινα
ἣτις ἔχει ἀνάγκην ἐνὸς ὑπηρετοῦ ἂν θέ-
λης σὲ συνιστῶ· θὰ σὲ προτιμήσῃ.

ΑΜΑΛΙΑ.

Ναί! ἀλλὰ δὲν θὰ εἶναι πολὺ πιστὸς ὑ-
γίαινε, κύριε Λέανδρε, ὁ θεὸς μου κύριος Κ....
ἀναχωρεῖ διὰ Κέρκυραν ἐντὸς τοῦ ἐρχο-
μένου μηνὸς ὁ δὲ Κίμων καὶ ἐγὼ θὰ τὸν
συνοδεύσωμεν. Ἄν ἔχητε παραγγελίαν
τινα δι' ἐκείνην τὴν πόλιν εὐχαρίστως
θέλωμεν τὴν ἐκτελέσει. Ἄλλ' ἀναχωροῦσα
θὰ σοὶ εἶπω τι τὸ ὁποῖον σὲ συμβουλεύω
νὰ ἐνθυμῆσαι καλῶς ὅτι δὲν πρέπει τίς
ποτὲ νὰ διαταράττῃ δύο ἐραστὰς
διότι ἐπὶ τέλος συνδιαλάσσονται πάν-
τοτε ἐναντίον τῶν κόπων τοῦ διατα-
ράττοτος αὐτοῦ. Ὑπάγωμεν Κίμων
(εἰσέρχεται εἰς τὴν οἰκίαν της).

ΣΚΗΝΗ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ.

ΛΕΑΝΔΡΟΣ (μόνος)

Ἐκείνο τὸ ὅποιον μὲ παρηγορεῖ εἶναι
ὅτι δὲν διεκινδύνευσα τίποτε ἰδικόν μου
καὶ κάλλιστα ἠδύναμην νὰ κερδίσω ξένα.
(φεύγει).

(Κατὰ τὸ Γαλλικόν).

Α. Κ. Χ.

ΣΑΛΟΜΩΝ ΔΕ ΚΑΟΥΣ.

ὁπὸ

Κ. ΣΤΥΒΑΕΡ.

[Ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ.]

Α'.

Ὁ μνησικακὸς γίγας, ὅστις μετὰ τα-
χύτητος ἀνέμου φέρει τὴν ὑπερτρέχουσαν
εὐλογίαν εὐτυχιστέρας ζωῆς, εἰς τοὺς ἐν-
δεῖς λαοὺς, — ὑπηρετὴς κοινωνισμοῦ εὐ-
γενεστάτου — ὅστις ἐκ τῶν ἐρήμων φέρει
τὴν λευκὴν νύμφην εἰς τοὺς ποθητοὺς
βραχιόνιας τοῦ μαύρου υἱοῦ τῆς ἀνατολῆς·
ὁ σωτὴρ τοῦ χιλιοστοῦ ἐξακκοιστοῦ δεκά-
του ὀγδόου ἔτους, ὅστις, τὰ ἔθνη συνα-
δελφοποιῶν, ἀφανίζει τὰ ζῆρά ὄρα τῶν

κρατῶν αὐτῶν, ἀνεξαντλήτους φέρει παν-
ταχοῦ εὐλογίας, πρὸς τε τὴν ἐπιστήμη,
τὴν τέχνην καὶ πρὸς ἐκάστην ἐνέργειαν,
ὁ σωτὴρ, ὅστις ἀνοίγεται καθ' ἐκάστην
μᾶλλον πλούσιος καὶ διὰ περισσοτέρων
εὐεργετικῶν δωρεῶν, ὅμοιος πρὸς πλήρες
καρπῶν δένδρον, ὅπερ παρέχει εἰς ὁδοιπό-
ρον ἀνάπαυσιν καὶ σκιάν ἐξαισίαν, ἀλλ'
οὐδεὶς ἐρωτᾷ· Τίς ἐφύτευσε τοῦτο καὶ
τίς τὸ ἐπιμελεῖται;

Μόλις ἀναφινόμενος εἰς τὸ φῶς τῆς
ἡμέρας, μετὰ τοῦ πλουσίου αὐτοῦ εὐρήμα-
τος, ἔπεσεν ὁ γενναῖος μεταλλουργός, θύ-
μα φοβερῶν τῶν διαταραχθεῖσων δυνάμεων.
Ἄλλ' ἐνδοξῶς μνημονεύονται ἐκεῖνοι, ὁ-
τινες ἔλαβον τὸν λαμπρὸν θησαυρὸν ἐκ
τῶν χειρῶν τοῦ ἀποθανόντος πολυτλή-
μονος, καὶ ἔθηκαν αὐτὸν, καθαρισθέντα ἐκ
τῶν σκωριῶν, πρὸς θαυμασμὸν τοῦ κόσμου,
εἰς τὸν πρὸ πολλοῦ ἀφανισθέντα τά-
φον του.

"Ὡς ἀνκμνησθῶμεν τὸ θλιβερὸν τοῦτο
γεγονός, μετὰ λύπης καὶ εὐγνωμοσύνης.

Β'.

Ἀπὸ Ἐλσαζ, ἀθλιεστάτης πατρίδος,
ὁδοιπόρε ἀνὴρ μετὰ γυναικὸς καὶ τέκνου.
Τὸ τέρμα τῶν ἐλπίδων καὶ τῶν πόθων
των ἔκειτο ἤδη πρὸ αὐτῶν, οἱ λαμπροὶ
Παρίσιοι, καὶ μετ' εὐλαβείας, πίστεως καὶ
σιωπηλῆς χαρᾶς, ἐνητένιζον τὰ βλέμμα-
τά των πρὸς τὴν πόλιν ταύτην, ὅπως
προσκυνητὴς πρὸς τὴν αἰώνιαν Ῥώμην ἢ
πρὸς τὴν ἁγίαν Ἱερουσαλήμ. Ἄν καὶ
ἦσαν πτωχότατα ἐνδεδυμένοι, καὶ κατα-
πεποιημένοι εἶχον τὸ σῶμα, δὲν ἐβάδι-
ζον ὅμως ταπεινοὶ καὶ τεθλιμμένοι ὡς με-
τανουῶντες καὶ ἐπαίται. Σταθερῶς καὶ
ὑπερηφάνως ἔβλεπον πρὸς τὰ ἔμπροσθεν
οἱ μεγάλοι ὀφθαλμοὶ τοῦ κομφοῦ ἀνδρός,
καὶ τὸ στήθος του ὑψοῦτο, ὡσεὶ κικητῆς
ἤρας ἔφερεν εἰς τὴν πόλιν ἐκπληκτικὴν εἰ-
δήσιν. Μετ' ἀγάπης καὶ πλήρης ἐμπιστο-
σύνης, προσηλωτοῦτο τὸ βλέμμα τῆς πιστῆς
γυναικὸς εἰς τὸ ὑπὸ γενναϊότητος ἐμφυ-
χούμενον πρόσωπον τοῦ ἀνδρός, καὶ ὅτε
μὲν τὸ τέκνον της ἀσπαζομένη, ὅτε δὲ
μετὰ γαρμοσύνου σιωπῆς, βλέπουσα πρὸς
τὸ τέρμα. Ἄκεῖ, παντὸς ἀνθρώπου ὁ ζῆ-
λος ἰκανοποιεῖται καὶ καλῶς ἀμείβεται

καὶ τιμᾶται διὰ τὰς ἐκδουλεύσεις ἀπὸ τὸν
δίκαιον βασιλέα. Ὁὕτως ἔλεγεν εὐθυμὸς ὁ
ὁδοιπόρος πρὸς τὴν σύντροφόν του ἐπιτα-
χύνων τὰ βήματά του. «Αἰσθάνομαι πό-
σον εὐάρεστον ἔσται αὐτοῖς τὸ παντοδύνα-
μον μυστήριον. Ἦδη βλέπω τὸ λαμπρὸν
ἔργον προοδεῦον γιγαντιαίως, ἀκούω ὅτι
ἐκπληκτοὶ θὰ θαυμάζωσιν αὐτό, καὶ με-
γαλοφώνως θὰ τὸ ἐπαινῶσι. Διότι, ἐνδεῖα,
φιλάττη, καὶ λύπη, διὰ παντὸς παύουσι
καὶ διὰ τὴν ἐνδεῆ ὑπαρξίν δὲν ὑπάρχει
πλέον ἀλγεινὴ ἐργασία. Ἐλεύθερον κείται
καὶ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μας καὶ πλούσιον
τὸ μέλλον δι' ἡμᾶς καὶ διὰ τὸ τέκνον
ἡμῶν.»

Ὁὕτω διαλεγόμενοι, ἐξέτεινε τοὺς βρα-
χίονας μετ' ἀνεκφράστου χαρᾶς, εἰς τὴν
πρὸ αὐτοῦ κειμένην πολυάνθρωπον πόλιν,
αἱ συνήθεις ὠχραὶ παρειαί του ἐγένοντο
ἐρυθραὶ, ἐκ τῆς ἀκτίνας τῆς πίστεως καὶ
τοῦ δικαίου θάρρους, καὶ βαρέως ἤγειρε
πρὸς τὴν πόλιν τοὺς ποθοῦντας αὐτὴν
ὀφθαλμούς, προσελκύνοντας ἀπὸ ἄλλοις
καὶ χαρὰν τὸ δάκρυ τοῦ πολυπαθοῦς ἀν-
θρώπου, ὅστις τέλος ἀφίκετο εἰς τὴν ἀπὸ
τοσοῦτου χρόνου φεύγουσαν αὐτὸν παρη-
γορίαν.

Ἦδη περιεκύκλωσεν αὐτὸν τὸ θου-
εῶδες τῆς πόλεως πλῆθος. Πτωχὴ, τα-
πεινὴ οἰκία ἐφιλοξένησε τοὺς ὁδοιπόρους,
φαιδρυνθεῖσα διὰ τῆς χρυσῆς ἐλπίδος,
ἐγλύκανε τὸ ἀπλοῦν γεῦμα, καὶ ὄνειρα
ἠδέα διεσκέδαζον τὸν γλυκὺν αὐτῶν
ὑπνον, ὅστις ἀμέσως κατέβαλε τοὺς κε-
κοπιακώτας.

Γ'.

Ἐν τῷ πλουσίῳ ἀνακτόρῳ, λαμπροῦ-
εἰ τοῦ κυρίου καὶ βασιλέως του, κατώκει,
φυλαττόμενος ἀπὸ στίλβοντος καὶ πλου-
σίου φύλακος, ὁ καρδινάλιος ὑπουργός, ὁ
φόβος τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ βασιλέως, τύραν-
νος Ῥισχελιέ. Μόνος ἐκάθητο εἰς ἐξαισίως
κεκοσμημένον δωμάτιον, ἀπησχολημένος
εἰς πολυάριθμα ἔγγραφα. Ἐκάθητο εἰς
καλῶς γεγλυμμένον καὶ κεχρυσωμένον
κάθισμα, πλησίον μαρμαρίνης ἐστίας, εἰς
τὴν εἰς ἐριούχου κεκαλυμμένην τράπεζαν
τακτοποιῶν ἡσύχως μετὰ χειρὸς ἀσφα-
λοῦς τὰς τύχας πολλῶν. Μετ' ἀδιαφορίας

ὑπέγραφεν ἔγγραφα εὐτυχίας καὶ ἔγγραφα
τῆς εἰς θάνατον καταδίκης, καὶ διαταγᾶς,
ὅπως βασιανίσωσιν ἀπεχθεῖς εἰς αὐτὸν
ἀθώους.

Ὅπως περὶ τοῦ ἀντροῦ ἀγρίου θηρίου
ἐπικρατεῖ τοῦ φοβεροῦ θανάτου ἢ σιωπῆ,
οὕτω περὶ τοῦ δωματίου τοῦ παντοδυ-
νάμου ὑπουργοῦ ἐπικρατεῖ μεγάλη σιγή.
Ἀνήκουστον ὅμως συμβῆν ἐγένετο· θόρυ-
θος αἰφνης ἀκούεται καὶ μεγάλη ταραχὴ
εἰς τὸν ἀντιθάλαμον, ὅπερ κατεστράψε τὸ
πρόσωπον τοῦ καρδινάλιου, τὸ μὲν εἰς
ὀργῆς, τὸ δ' ἐκ δειλῆς ἀγωνίας. Ἄνευ σε-
βασμοῦ καὶ μετὰ κρότου ἀνοίγεται ἡ θύρα,
εἰσέρχεται, ἂν καὶ οἱ ὑπηρετῆται τοῦ καρ-
δινάλιου προσεπάθουν βιαίως νὰ τὸν ἐμ-
ποδίσωσιν, ὠργισμένος καὶ μ' ἐνδύματα
ἀτακτοπαίητα, ἀπλοῦς ἀνθρώπος μὲ ὑψη-
λὸν μέτωπον. Ὁ Θεὸς νὰ διαφυλάττῃ τὴν
ἐξοχότητά σας! ἐφώνησε μόλις ἀναπνέων
πρὸς τὸν σκυθρωπῶς βλέποντα αὐτὸν
ὑπουργόν· καὶ τὸν εὐχαριστῶ, διότι τέλος
ἴσταμαι ἔμπροσθέν σας! Ματαίως περιέ-
μενον ἀρκετὰς ὥρας· ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας, εἰς
τὸν ἀντιθάλαμον ὑμῶν χλευαζόμενος ὑπὸ
τῶν ὑπηρετῶν σας, πάντοτε προτεινόντων
ἄλλην ὥραν, ὑβρίζόμενος παρ' αὐτῶν ὡς
ὀχληρὸς ἐταίτης. Ἐγὼ δὲν ἐπαίτῳ, ἄρχον
μου, διότι δύναμαι νὰ δώσω. Καὶ τῇ
ἀληθείᾳ, μακροθῆεν ἐρχόμενος, ἔχω μέγα
τι νὰ σας δώσω. Συγγνώμην, σεβαστὲ κύ-
ριε, διότι μετὰ τοσαύτης ἀθθαδείας ἐπρε-
πε νὰ παρουσιασθῶ ἔμπροσθέν σας!]

Καὶ ὕψωσε τὸ ἰσχυρὸν μέτωπόν του,
οἱ δ' ὑπηρετῆται, δι' ἐνὸς τῶν ὀφθαλμῶν
του νεύματος ἐξῆλθον.

Ὁ μετὰ πολλοῦ πόνου κατορθώσας τὸ
ποθοῦμενον, ἰστάμενος πρὸ τοῦ παντοδυ-
νάμου κυρίου καὶ βέβαιος περὶ τῆς ἐπιτυ-
χίας τῆς σημαντικῆς προτάσεώς του τολ-
μηρὸς ξένος, ἀπηθύνθη αὐτῆς πρὸς τὸν
καρδινάλιον.

Ἄψηλέ μου κύριε! Ὀνομάζομαι Σα-
λομὸν δὲ Κάους, καὶ τὸ ἀπομακρυσμένον
Ἐλσαζ εἶναι ἡ πατρίς μου, τὴν ὁποίαν ἀ-
φῆκα μετὰ τῆς γυναικὸς καὶ τοῦ τέκνου
μου, ἵνα θέσω εἰς τοὺς πόδας τοῦ ἐνδοξο-
τέρου καὶ ἰσχυροτέρου τῶν βασιλέων λαμ-
πρᾶν ἀνακάλυψιν, ἀποτέλεσμα πολυετοῦς
καὶ ἐπιπόνου μελέτης, ἵνα ζῇ αὕτη καὶ αὐ-
ξάνη διὰ τῶν ἡγεμονικῶν διαταγῶν του.

«Εἰς τὸν κόλπον τῆς κρύπτει ἡ δύναμις αὐτῆ δύναμιν πλέον τῶν γιλιῶν ἵππων, καὶ ὅτι πολλὰ ἐκαντοντάδες ἀνθρωπίων χειρῶν βραδέως καὶ μετὰ πόνου κατασκευάζουν, αὐτὴ ἀνεγείρει μόνη καὶ μετὰ ταχύτητα ἀνέμου. Πλουσίαν καὶ μᾶλλον ἰσχυράν ἀπάντων τῶν ἐθνῶν τῆς γῆς θὰ κάμῃ αὕτη τὴν ὠραίαν Γαλλίαν καὶ μ' ἑκατομμύρια θέλει ἀυξήσει τὸν θησαυρὸν τοῦ βασιλέως.»

«Ὡ! ὑπερασπίσθητι αὐτὴν διὰ τῆς δυνάμεώς σας: Δὲς εἰς αὐτὴν διὰ τῆς ἰσχύος τῶν σοφῶν λόγων σας, τὴν χαρίεσαν μέριμναν τοῦ μεγάλου βασιλέως, καὶ θὰ εὐλογῆ ὑμᾶς ἡ Γαλλία ἀπ' αἰῶνος εἰς αἰῶνας.»

Μεθ' ὑπομονῆς ἤκουσεν ὁ ὑπουργὸς τὸν παρακαλοῦντα, καὶ ἠρώτησε προσεσκειτικότερος: «Καὶ εἰς τί συνίσταται ἡ θαυμασία αὕτη δύναμις;»

«Κοινόν, ἀπλοῦν, εὐπετέες ὄν εἶναι, καὶ πανταχοῦ ὑπάρχει ἡ δύναμις τοῦ ἀπὸ τοῦ θερμοῦ ὕδατος ἐκπεμπομένου ἀτμοῦ.» ἀπεκρίθη χαίρων ὁ ἐρωτηθεὶς, καὶ ἐξαγαγὼν ἀπὸ τοῦ κόλπου του ἔδωκε σύγγραμμα εἰς τὸν καρδινάλιον, εἰς ὃ εὐκρινῶς καὶ σαφῶς περιείχετο ἡ λαμπρὰ ἐφεύρεσις. Σιωπηλῶς ἀνοίγει τὰ φύλλα αὐτοῦ ἀναγινώσκει μικρὸν ὅτε ἔδω, ὅτε ἐκεῖ, ἔπειτα ἀνεπιστήτως μειδιάσας, ἔθηκεν αὐτὸ κατὰ μέρος, καὶ κύπτων αὐθις ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης ἐργασίας του, ὀμιλεῖ ψυχρῶς καὶ ἀποφασιστικῶς μετ' εὐμα ἀποπέμφσεως, λέγων: «Ἄλλοτε θέλω ἀκούσει τὴν συνέχειάν σου.» Σιγηλῶς ἀνοίγεται ἡ θύρα καὶ ἐξέρχεται σιωπηλῶς ὁ ἐξαπατηθεὶς.

Ἄνευ προειδοποιήσεως, εἰσέρχεται μετ' οὐ πολὺ ὁ καπουτσίνας Ἰωσήφ, ἡ δεξιὰ τοῦ καρδινάλιου χεῖρ, μετρίοφρων, συνετός, ἐμπειρότατος καὶ μόνον διὰ τὴν ἐκκλησίαν ζῶν. Ἦ ἀφένθη χαρτία τοῦ τεχνίτου δεικνύων λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Ῥιχελιᾶί γελῶν: «Ἐάν ἤρχεσο ὀλίγον πρότερον, θὰ ἠδύνασο ν' ἀκούσης μετ' ἐμοῦ πράγμα τι, ὅπερ θὰ σ' ἐδικαιόεδαξεν. Ἄνθρωπος ἐζήτη μετὰ ζήσεως καὶ τολμῆς τὴν προστασίαν ἡμῶν καὶ τοῦ βασιλέως, δι' ἃ ὄνειρον, ὅπερ μέγα μυστήριον ἀποκαλεῖ. Διὰ τοῦ ἀτμοῦ θέλει νὰ πλουτήσῃ τὸν βασιλέα μετὰ πλούτη ἀμύ-

θητα, διὰ τῶν ἀτμῶν νὰ μεταβάλλῃ εἰς παράδεισον τὴν Γαλλίαν. Ὁ ἐκ τοῦ θερμοῦ ὕδατος προερχόμενος ἀτμός, λέγει ὅτι εἶναι ὁ ρευστὸς γενόμενος λίθος τῶν σοφῶν, ἐξ οὗ πηγάζει πᾶσα σωτηρία τοῦ ἀνθρωπίνου γένους.»

Σεμνοπρεπῶς παρετήρει τὸν ῥήτορα ὁ ἱερεὺς καὶ ἐφ' ἱκανὸν ὁ ὀφθαλμὸς του ἦτο προσηλωμένος ἐπὶ τῶν γεγραμμένων χαρτίων, ἔπειτα εἶπε σχεδὸν καθ' ἑαυτὸν: «Ἄλλὰ καὶ ἐάν ταῦτο ἦτο δυνατόν, δὲν εἶναι καὶ καλὸν βεβαίως.»

«Σὺ δὲν τὸν εἶδες, πῶς ἐπεραίνετο ἡ μανία εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ καὶ ἐξ ἐκάστου ἤχου λέξεως αὐτοῦ, καὶ πῶς εἰσῆλθεν ἐδῶ, μόνον διὰ τῆς μανίας καὶ τοῦ ἀδαμάστου πείσματος.»

Ὅτω εἶπεν ὁ σοφὸς καρδινάλιος καὶ ἔκρουσε τὸν κώδινα, εἰπὼν εἰς τὸν ὑπρέτην: «Ἔπαγε καὶ εἰπέ εἰς τοὺς φύλακας τῶν πυλῶν, τὰς διαταγὰς μου: νὰ μὴ μᾶς ἐνοχλήσῃ πλέον ἐκεῖνος ὁ τρελλός.»

Καὶ οὐδὲν πλέον περὶ αὐτοῦ ἠκούσθη.

Δ'.

Ἐξ ὀψηλῶ εἰς τὸ ἔρημον δωμάτιον, περιεκλεισμένος ὑπὸ δριμύως χειμῶνος, ἐκάθητο κλαιούσα ἡ σύζυγος τοῦ τεχνίτου, ἔχουσα εἰς τὰ γόνατά της τὸ τρυφερόν τέκνον, ὅπερ ἀπεκοιμήθη. Μετ' ἀδημονίας περιέμενε τὸν σύζυγον, ὅστις τώρα ὄντως μετὰ θείας ὑπομονῆς, ὡς καὶ πρὸ πολλῶν ἐβδομάδων, παρεκάλει νὰ τῇ ἀφήσῃσιν ἐλευθέραν τὴν εἰς τ' ἀνάκτορα τοῦ καρδινάλιου εἰσοδόν.

Καὶ ἐάν δὲν φέρῃ σήμερον παρηγορίαν, τότε εἶναι πλήρης ἡ βαρεῖα τῆς ἐνδεΐας κυριαρχίας, καὶ θὰ ἐπισκεφθῇ τὸ ἔρημον δωμάτιον ἡ ἀσθένεια καὶ ἡ πικροτάτη ἐνδεΐα. Ἀκουσε, ἤγει τὸ βῆμά του — ἀλλὰ φεῦ, πῶσον βαρὺ καὶ βραδύ! Ὅτω δὲν ἐρχεται ὁ εὐθυμος, ὅστις φέρει ἐλπίδα. Ἄλλ' ἡ πιστὴ σύζυγος σπογγίζει ταχέως τὰ ἔγνη καταρροῦντων δακρύων της καὶ μειδιῶσα πρῶως τὸν ὑπόδεγεται. Ἠσύχως χαμετῶν εἰσέρχεται ὁ ἐκθεδωγμένος καὶ κἀθηται παρὰ τὸ πλευρὸν τῆς πιστῆς συζύγου. Ἄν καὶ ὁ πόνοσ κατέτηκε τὴν καρδίαν του, εἶχεν ὅμως ἀκόμη λόγους παρηγόρους καὶ καταπραυντικούς

ἂν καὶ ἄλλοτε ἐξεδιώχθη τῆς θύρας ὑπὸ τῶν ἀγρίων φυλάκων ὡς κύων, ἀκόμη ὅμως δὲν εἶχεν ἀπολέσει τὴν πίστιν αὐτοῦ καὶ τὴν ἐλπίδα.

«Ἀκόμη καὶ σήμερον, ὑπόμεινε γενναίως ἀγαπητὴ μου!» οὕτω παρηγόρει τὴν ἐνδομύχως πάσχουσαν σύντροφον, ἀδιότι τὴν πρῶϊαν θέλω φθάσει ἀσφαλῶς, καὶ μέχρι τῆς πρῶϊας, ἂν ἡ χρεῖα τὸ καλέσῃ, θὰ μείνω, ἵνα εἰς ἀνοικτὴν πλατεῖαν τῷ ἐνθυμήσῃ τὸ καθῆκον καὶ τὸν λόγον σου.»

Ὅτως ἱλαρὰ καὶ χαροποιὰ ἀνέτειλεν ἡ πρῶϊα. Πρὸ τῶν ἀνακτόρων τοῦ καρδινάλιου ἵσταται ἤδη ἡ ἀμαξία τῆς τελετῆς, καὶ γενναίως κτυπῶσι τὸ ἔδαφος οἱ πρὸ αὐτῆς καστιλιανοὶ ἵπποι. Οὐ μακρὰν δ' ἐκεῖθεν, ἵσταται ἐπακουμβῶν ὁ Σαλομών δὲ Κάουσ μεθ' ὑπομονῆς καὶ καρτερίας, ἂν καὶ οἱ χονδρὸι ὑπηρεταὶ καὶ οἱ ἀεργοὶ φύλακες τὸν χλευάζουσι διὰ βαναύσουσ περιπαιγμῶν. Τότε πάντες ὀπισθοχωροῦν αἰφνης καὶ ταχέως, ὁ ἐμπνέων εἰς πάντας ὀφθον ἀναφαίνεται, καὶ ταχέως σηκώνεται εἰς τὴν ἀμαξίαν ἠσύχως. Οἱ ἵπποι σύρουν, καὶ ταχεῖς ὡς βέλος, ὀδηγοῦν εἰς ἄλλο μέρος τὸ φορτίον των. Ἄλλ' ἤδη ἠψώθη ὁ Σαλομών δὲ Κάουσ μετὰ ταχύ πῆδημα εἰς τὴν ἀναβάθραν τῆς ἀμαξίας καὶ ὀφθαλμὸς πρὸς ὀφθαλμὸν μετὰ τὸν χλωμὸν καταστάντα ὑπουργόν, μετὰ βροντώδους φωνῆς, ὑπερηχούσης τοῦ κρότου τῶν τροχῶν καὶ τῶν πετάλων τῶν ἵππων, φωνάζει πρὸς αὐτόν:

«Διὰ τὴν τιμὴν τοῦ βασιλέως καὶ τὴν ἰδικὴν σας, πρέπει νὰ με ἀκούσητε, καρδινάλιε.»

Τῇ διαταγῇ τοῦ ὑπουργοῦ, σταματῶσιν οἱ ἵπποι καὶ οἱ προστρέξαντες μισθωτοὶ συλλαμβάνουσιν ἤδη τὸν τολμητῆαν. Καὶ μετ' ὀργῆς, δυσκόλως κρατηθείσης, φωνάζει αὐτοῖς ὡς κυρίαρχος ὁ καρδινάλιος:

«Εἰς τὸ φρενοκαμειὸν τὸν τρελλόν!»

Καὶ ταχέως οἱ φύλακες συλλαμβάνουσι τὸν ἀνθιστάμενον ἥρωα καὶ χλευάζοντες τὸν ὀδηγοῦσι μακράν.

Ἠσύχως ὁ καρδινάλιος ἐπακουμβῶν πάλιν εἰς τὰ παχυλά τῆς ἀμαξίας προσκεφάλαια, δὲν ἐνεθυμήθη πλέον τὸν πτωχόν, τὸν ὁποῖον καταστρέφει ἡ διαταγή του.

Ε'.

Εἰς βαθειαν εἰρκτὴν τοῦ Βισέτρ, ἔνθα εἰς τ' ἀκίνητα τείχη, τρέμουν οἱ στεναγμοὶ σιωπηρᾶς μανίας καὶ ἔνθα ἤγει ὁ θόρυθος τῶν ἀλύσεων καὶ ὁ τρομάζων ὀλολυγμὸς τῶν μανιωδῶν εἰς τοὺς διαδρόμους: ἔνθα στρέφουν εἰς τὰς σκοτεινάς αὐλάς μετ' ἀβεβαίους ὀφθαλμοὺς, μορφαὶ χλωμαὶ παραδόξως πολλακίς ἐστολισμέναι καὶ μετ' ἐπιεργα κινήματα περικυκλούμεναι ὑπ' ἀσπλάγγων φυλάκων, ἐν ταῖς χερσὶ τῶν ὁποῖων ἡ βαρεῖα μάστιγξ βασιλεύει, — ἐκεῖ ἀναπαύεται μεμωνομένος, ἐπὶ σκληρᾶς καθέδρας ὁ Σαλομών δὲ Κάουσ, τὰς χεῖρας ἐπὶ τοῦ πυροῦ μετώπου στηρίζων ὡσάν ἤθελε διατηρεῖ ἐντὸς τῆς γενναίας φυλακῆς τὴν ὀλισθαίνουσαν πίστιν καὶ τὴν καταπίπτουσαν ἐλπίδα.

Σιγηλῶς προσεύχεται: ὦ Θεέ, οὐδέποτε σ' ἐλύπησα ἐκουσίως, σὲ ὑπηρετήσα πάντοτε μετὰ ζήλου, ἀγαπῶν τοὺς ἀνθρώπους καὶ ἀφιερῶν ὑπὲρ αὐτῶν πᾶσας τὰς δυνάμεις μου, καὶ ὅμως, μετὰ ῥίπτεις ζῶντα, εἰς τὸν τάφον τοῦτον, καὶ σύζυγον καὶ τέκνον ῥίπτεις εἰς δυστυχίαν καὶ καθιστᾶς ἀπαρηγορήτους.»

Τότε ἀκούονται φωναὶ καὶ βήματα εἰς τὸ οὖσ τοῦ ταλαιπώρου, ἐγείρεται ταχέως ὑψύεται εἰς τὸ ὕψηλόν παραθύρον, λαμβάνει μετὰ τοὺς λιγνοὺς δακτύλους του τὴν ἐρυθρὰν κιβλίδα καὶ φωνάζει πλήρης ἀδημονίας καὶ ἰκεσίας:

«Ὡ ἄνδρες, φίλοι, ἀνθρώποι, ἀκούσατε μου! Δὲν εἶμαι φρενοβλαβής! Τρομερὰ βία με κατηνάγκασεν!»

Ὅτω ἐφώναζεν ἀπὸ πρῶϊας μέχρις ἐσπέρας, ὅσάκις ἠκούετο κρότος τις, μέχρις οὗ ἡ χεῖρ καὶ ἡ φωνὴ του ἀντειχόν, ἔπειτα δὲ περιέπιπτεν αὐθις εἰς ὀργίλους σκοτεινάς φαντασίας.

Ὅτω ἠγωνίζετο ἡμέρας, ἐβδομάδας καὶ μῆνας, μέχρις οὗ τέλος ἡ σιωπηρὰ μανία τῷ ὄντι ἐκάλυψε τὴν βεβασανισμένην ψυχὴν, καὶ τῇ ἀφῆρεσε τῆς ἀναμνήσεως τ' ἄλγη.

ΣΤ'.

Τὴν 4 Δεκεμβρίου 1642.

Ὁ καρδινάλιος ἀπέθανεν! — Ἡ εὐχρῆσις εἰδησις διαδίδεται ἀπὸ στόματος εἰς στόμα.

ἀπὸ τῆς πρωτευούσης εἰς τὴν χώραν, ἀπὸ σήμερον εἰς σήμερον. Πολλὰι χιλιάδες ψυχῶν ἀναπνεύουσιν ἐλευθεραὶ, καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος βασιλεὺς ἐξῆλθεν πρὸς ἐνέργειαν. Αἱ φυλακαὶ ἀνοίγονται. Πολλὰι ταλαιπώροι χλωμαὶ ὑπάρξεις ἐξέρχονται αὐτῶν ὀλισθαίνουσαι, καὶ θεραπεύονται πάλιν διὰ τῆς ἀκτίνος τῆς ἐλευθερίας. Πολλὰ λησμοκθέντα ὀφθαλμὰ χαίρεινται πάλιν. Εἰς ἓνα μόνον ἢ ἀνθρωπίνῃ χειρὶ δὲν δύναται νὰ σηκώσῃ τὴν ἀλυσσιν. Νῦν μένει περίεξ ἐκείνου, ὅστις ἔφερε πλούσιον φῶς εἰς τὸν κόσμον. Ὁ Σαλουμὼν δὲ Κόους ἀπέθανεν εἰς τὸ φρενοκομεῖον.

A . . .

ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΘΕΟΦΙΛΟΥ ΚΑΪΡΗ. (*)

Εὐγενέστατε,

Εἰς τὸν ἐν Σκιαθῶ τάφον μου, ὅπου ἀκριτον, ὡς τὸν κακουργότατον τῶν ἀνθρώπων, ἀπεφάσισαν ζῶντα νὰ μὲ θάψωσιν, ἠκούσθη ὅτι οἱ ἀδελφοὶ Σουτζοὶ δὲν ἐλειψαν ὑπερασπιζόμενοι τοῦ τόσον ἀδίκως καὶ ἀπανθρώπως καταδιωχθέντος Θεοφίλου. Ἡ φωνὴ αὕτη κατεπράυνεν ὀπωσούν τοὺς πόνους μου, καὶ ἐμετρίασε τὰς θλίψεις μου. Ὅθεν καὶ ἤθελον νὰ Σᾶς γράψω τότε διὰ νὰ Σᾶς εὐχαριστήσω διὰ τὴν πρὸς ἐμὲ φιλόφρονον διαθέσιν Σας. Ἀλλὰ τοῦτο ὑπῆρξεν εἰς ἐμὲ ἀδύνατον, καὶ δι' ἄλλα πολλὰ αἰτία, καὶ διότι εὐμετρίωμην εἰς ἀθλίαν κατάστασιν, πνέων σχεδὸν τὰ λείψια. Ἦδη δὲ ἀναλαθῶν μικρὸν διὰ τὴν εἰς τὰ ἐνταῦθα μετὰθεσίν μου, καὶ διὰ τὴν ὁποίαν ἀπολαμβάνω φιλόφρονον περιθάλψιν, Σᾶς γράφω καὶ πρῶτον μὲν Σᾶς εὐχαριστῶ, δι' ὅσα ὑπὲρ ἐμοῦ ἐκοπίασε ἔπειτα Σᾶς παρακαλῶ νὰ προσπαθήσῃτε νὰ λάβῃ τέλος μίαν ὥραν πρότερον τὸ τόσον ἀσπλάγχχνως δι' ἐμὲ παιχθὲν αὐτὸ δράμα, ἐνεργούντες, ἢ νὰ θικασθῶ κατὰ τοὺς νόμους, ἢ νὰ ἐλευθερωθῶ καὶ νὰ ἡσυχάσω εἰς τὸ ὄρφαντροφεῖον μου, ἢ τέλος νὰ μὲ δοθῇ ἀρκούσα

(*) Ἡ ἐπιστολὴ αὕτη ἀνέκδοτος εὔσα, τὸ πρῶτον ἤδη δημοσιεύεται.

προθεσμία νὰ ὑπάγω ἐλεύθερος εἰς τὴν πατρίδα μου, νὰ θεωρήσω τοὺς λογαριασμούς τοῦ ὄρφαντροφεῖου, νὰ οἰκονομήσω τὰς ὑποθέσεις μου, νὰ ἀποχαιρέτισω τοὺς συγγενεῖς καὶ τὰ ὄρφανά μου, καὶ ἔπειτα νὰ ἀπέλθω, ὅπου ὁ Θεὸς μὲ φωτίσῃ, καὶ νὰ διατρίψω μέχρι τινὸς ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος, ὑπὲρ τῆς ὁποίας τριάκοντα ὀλόκληρα ἔτη ἐβασανίσθην καὶ παρέδωκα πολλάκις τὴν ζωὴν μου εἰς θάνατον.

Ἐχετε διαθέσιν φιλοπάτριδα καὶ φιλόφρονον, δύναμιν πραγματικὴν καὶ πείραν καὶ σύνεσιν πολιτικὴν ἰκανωτάτην. Μεταχειρίσθητε, παρακαλῶ, αὐτὰ πρὸς ὑπεράσπισιν ἀνθρώπου, παραλόγως καὶ παρανόμως καταδικασθέντος εἰς ἀνηκούστους τιμωρίας καὶ βασάνους.

Ὁ ἀδελφός μου, παρὰ τοῦ ὅποιου ἔμαθον μερικώτερα τοὺς ὑπὲρ ἐμοῦ ἀγωνίας Σας, ἔρχεται ἐπιτήδεις εἰς τὰ αὐτόθι διὰ νὰ ἐνεργήσῃ τὴν ἀπολύτρωσίν μου. Ὅθεν Σᾶς παρακαλῶ νὰ τὸν συνδράμειτε καὶ τώρα διὰ νὰ ἐπιτύχῃ ὡς πρέπει τὸν σκοπὸν αὐτόν, διὰ τὴν ταχεῖαν ἀποπεράτωσιν τοῦ ὁποίου ἐπευχόμενος καὶ εἰς τὴν εὐγενίαν Σας καὶ εἰς τὴν εὐγενῆ Σας οἰκογένειαν τὰς εὐλογίας τοῦ Ὑψίστου, θέλω μένει διὰ βίου εὐγνωμονῶν

Ὁ δέσμιος
ΘΕΟΦΙΛΟΣ ΚΑΪΡΗΣ

Ἐν Θήρᾳ, κατὰ τὴν μονὴν τοῦ Προφήτου Ἡλιοῦ, 1840 Μαΐου 5.

Παρακαλῶ νὰ προσφέρετε τοὺς χαιρετισμούς μου πρὸς τὴν εὐγενῆ οἰκογένειάν Σας, πρὸς τὸν ἀυτάδελφόν Σας Α. Σουτζόν καὶ λοιπούς αὐταδέλφους Σας, καὶ πρὸς ὅσους γνωρίζετε ἀγαπώντας τοῦ Θεοφίλου τὴν ἀπολύτρωσιν.

II

ΦΑΝΤΑΣΙΩΔΗΣ ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ

ΔΙΗΓΗΜΑ

I π ο

I. I. ΡΟΥΣΣΟ.

[Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ]

*Ἐξ ἑνὸς ποτὲ βασιλεὺς τις φιλόλαος :

— Τοῦτο ὁμοιάζει μύθη μαγίσσης, ἀπεκρίθη ὁ ἄγιος. — Μῦθος εἶναι ἀπεκρίθη ὁ Ζαλαμίρ. Ἐξ ἑνὸς λοιπὸν βασιλεὺς τις φιλόλαος, καὶ ὅστις, κατὰ συνέπειαν, ἐλατρεύετο. Κατέβαλλε πᾶσαν προσπάθειαν ἵνα εὖρη ὑπουργούς, ἔχοντας τὴν αὐτὴν καλὴν διαθέσιν ἄλλ' ἐπὶ τέλους, ἀναγνωρίσας τὴν ἀφροσύνην τοιαύτης ἀναζητήσεως, ἀπεφάσισε νὰ πράξῃ αὐτός, πάνθ' ὅσα ἠδύνατο νὰ ὑπεξαιρέσῃ ἀπὸ τῆς καλῆς αὐτῶν διαθέσεως. Ἐπειδὴ δὲ ἦτο πολὺ ἐπίμονος ἐν τῷ παραδόξῳ τούτῳ σχεδίῳ, τοῦ νὰ καταστήσῃ δηλαδὴ εὐτυχεῖς τοὺς ὑπηκόους του, ἐνήργει συμφώνως πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον καὶ διαγωγῇ τόσον ἀλλόκοτος, τῷ προσῆπτε μομφὴν μεταξὺ τῶν μεγιστάνων ἀνεξάλειπτον. Ὁ λαὸς τὸν κηλόγει ἄλλ' εἰς τὴν αὐτὴν τὸν θεώρουν ὡς παράφρονα. Δὲν ἐστερεῖτο ὁμοῦ ἰκανότητος ἐκάλουν δ' αὐτὸν Φοῖνικα.

Ἐὰν ὁ ἡγεμὼν οὗτος ἦτο ἀλλόκοτος, εἶχε γυναῖκα ὁμοίαν, πλὴν ἦτο αὐτοῦ. Ζωηρὰ, παράφρον, ἰδιότροπος, ἀκατάστατος κατὰ τὴν κεφαλὴν, συνετὴ κατὰ τὴν καρδίαν, καλὴ ἐκ φύσεως, κακὴ ἐξ ἰδιότροπίας ἰδοῦ μὲ τέσσαρας λέξεις ἢ εἰκὼν τῆς βασιλείσεως. Τὸ ὄνομά τις ἦτο Φαντασιώδης: ὄνομα κλεινόν, τὸ ὅποιον ἔλαβεν ἀπὸ τὰς κατ' εὐθείαν γραμμὴν προηγούμενας αὐτῆς γυναίκας, καὶ τοῦ ὁποίου ὀνόματος ὑπεστήριζεν ἀξιοπρεπῶς τὴν τιμὴν. Ἡ γυνὴ αὕτη, ἢ τόσον ἐνδοξος, ἢ τόσον ἐχέφρων, ἦτο τὸ θέλημα καὶ ἢ βράτανος τοῦ προσηλοῦς αὐτῆς συζύγου, διότι αὕτη τὸν ἡγάπα εἰλικρινέστατα, ἵσως ἕνεκα τῆς εὐκολίας, δι' ἧς κατώρθου νὰ τὸν βασανίσῃ. Μ' ὅλον δὲ τὸν ἀμοιβαῖον εἰς αὐτοὺς ἐνυπάρχοντα ἔρωτα, κερήλθον πολλὰ ἔτη, μὴ δυνηθέντες νὰ τύχῃσι καρποῦ τινος ἐκ τοῦ γάμου των. Ὁ βασιλεὺς κατετήκετο ὑπὸ θλίψεως, ἕνεκα τούτου, καὶ ἡ βασίλισσα ἐκυριεύετο ὑπὸ στενοχωριῶν, ἐξ ὧν ὁ ἀγαθὸς αὗτος βασιλεὺς δὲν ἐβασανίζετο μόνος αὕτη ἐξωργίζετο κατὰ πάντων, διότι δὲν εἶχεν οὐδὲ ἐν τέκνον. Οὐδὲ εἰς αὐλικὸς ὑπῆρχε, παρὰ τοῦ ὁποίου αὕτη νὰ μὴ ἐξήτει ἀφρόνως φάρμακόν τι πρὸς παιδοποιεῖν, καὶ τὸν ὅποιον νὰ μὴ κατέστησεν ἔνοχον, ἐν περιπτώσει ἀποτυχίας.

Τοὺς ἰατροὺς, οὐδ' αὐτοὺς ἐλησμόνησε, διότι ἡ βασίλισσα εἶχε δι' αὐτοὺς οὐ τὴν τυχοῦσαν εὐπειθειαν, καὶ οὐδὲν οὗτοι διέπαττον φάρμακον, τὸ ὅποιον αὕτη νὰ μὴ ἠτοίμαζεν ἐπιμελέστατα, ὅπως τὸ ἔχη καὶ τὸ βίψῃ κατὰ πρόσωπον αὐτῶν, καθ' ἣν στιγμὴν ὄφειλε νὰ τὸ λάβῃ. Καὶ οἱ Δερβίσαι ταῦτά ἔπαθον ἔδεξσε νὰ προσφύγῃ εἰς ἐννάδας, ἧτοι δεήσεις ἐνεαημέρους, εἰς εὐχὰς καὶ μάλιστα εἰς προσφοράς. Καὶ δυστυχία εἰς τοὺς ὑπηρέτας τῶν ναῶν, εἰς οὓς ἡ Μεγαλειότης αὐτῆς μετέβαινε εἰς προσκύνησιν! αὕτη ἀπέβαλλε τοὺς πάντας καὶ ἐπὶ προσάσει νὰ μεταβῇ ν' ἀναπνεύσῃ ἀέρα γόνιμον, πάντοτε ἔφερεν ἄνω κάτω ὅλα τὰ κελία τῶν μοναχῶν. Ἐφερεν ἐπίσης τὰ ἅγια λείψανα καὶ ἐστολιζέτο ἀλληλοδιαδόχως μ' ὅλας τὰς διαφόρους αὐτῶν ἐνδυμασίας ποτὲ μὲν ἔφερε σχοινίον λευκόν, ποτὲ δὲ ζώνην δερματίνην, ποτὲ δὲ κορδύλην, ποτὲ δὲ περιτραχήλιον οὐδὲν εἶδος ὑπῆρχε μοναχικῆς μεταμορφώσεως, τὸ ὅποιον ἢ εὐλάβεια αὐτῆς νὰ μὴ ἐφραντάζετο, καὶ ἐπειδὴ εἶχε μορφὴν χαιρέσαν, δι' ἧς ἐγένετο θελξικὰ ἰσχυρῶς ὅφ' ὅλας τὰς μεταμορφώσεις, οὐδενὸς ἰματισμοῦ ἐξεδύετο, χωρὶς νὰ φροντίσῃ νὰ ζωγραφηθῇ οὕτως ἢ ἄλλως.

Τέλος, ὡς ἐκ τῶν πολλῶν εὐλαθειῶν, τοσοῦτον καλῶς ἐκτελουμένων, ὡς ἐκ τῶν φαρμάκων, τοσοῦτον ἐμφορῶς λαμβανόμενων, ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ εἰσέκουσαν τῶν δεήσεων τῆς βασιλείσεως ἐγένετο ἔγγυος καθ' ἣν στιγμὴν οἱ ἄνθρωποι ἤρχισαν ν' ἀπελπίζονται περὶ τούτου. Ἀφῆνω νὰ μαντεύσῃτε τὴν χαρὰν τοῦ βασιλέως καὶ τὴν τοῦ λαοῦ. Ἐἰς πρὸς τὴν ἰδίαν τῆς χαρᾶν, ἐγένετο καὶ τοῦτο ὡς πάντα τα λοιπὰ πάθη τῆς, ἔφθασε μέχρι παραφροσύνης, ἔθραυε τὰ πάντα καὶ διερρήγγυνεν. Ἐνηγκαλιζέτο ἀδιαφόρως πᾶν ὅ,τι ἀπῆντα, ἀνδρας, γυναίκας, αὐλικούς, ὑπηρέτας κίνδυνος δ' ἐπέκειτο μὴ πνίξῃ πάντα εὐρισκόμενον κατὰ τὴν διάθεσίν τῆς. Ἐλεγεν ὅτι δὲν ἐγνωρίζεν εὐφροσύνην τῶσον μοναδικήν, ὅσον τὴν τέρφιν ν' ἀποκτήσῃ τέκνον, τὸ ὅποιον νὰ μαστιγώη εὐχερῶς, ὅτε ἐπήρχοντο αὐτῷ αἱ στιγμαὶ τῆς ὀργῆς τῆς.

Ἐπειδὴ ἡ ἐγγυμοσύνη τῆς βασιλείσεως,

πολὺν χρόνον ἀνωφελῶς περιεμένετο, ἐνομιζέτο ὡς ἐν τῶν ἐκτάκτων συμβάντων, δι' ἅπερ πάντες θέλουσι νὰ τιμῶνται. Οἱ ἱατροὶ ἀπέδιδον ταύτην εἰς τὰ φάρμακά των, οἱ μοναχοὶ εἰς τ' ἅγια αὐτῶν λείψανα, ὁ λαὸς εἰς τὰς προσευχάς του, ὁ βασιλεὺς εἰς τὸν ἔρωτά του. Ἐκαστος ἐνδιεφέρετο περὶ τοῦ γεννηθησομένου τέκνου ὡσεὶ ἦν ἴδιον ἑαυτοῦ· καὶ πάντες εἰλικρινῶς ἠύχοντο διὰ τὴν αἰσίαν γέννησιν τοῦ βασιλοπαιδός, διότι ἐπεθύμουν ἓνα· καὶ ὁ λαός, οἱ μεγιστάνες καὶ ὁ βασιλεὺς, συνεπέθουν πάντες τὸ αὐτό. Ἡ βασίλισσα ἐνόμισε κακὸν οἰωνὸν νὰ φαντασθῆ τις νὰ τῇ προσδιορίσῃ τὸ τεχνησόμενον τέκνον, καὶ ἐκήρυξε, δι' ἄσχυρισμένην ὅτι θέλει γεννήσῃ θυγατέρα, προσθέτουσα ὅτι τῇ ἐφείνετο ἀρκούντως παράδοξον νὰ τολμήσῃ τις νὰ διαφιλονεικήσῃ πρὸς αὐτήν, περὶ τοῦ δικαιοῦματος τοῦ νὰ διαθέσῃ ἀγαθόν, τὸ ὁποῖον ἀνήκειν ἀναντιρρήτως εἰς αὐτήν καὶ μόνην.

Μάτην προσεπάθησεν ὁ Φοῖνιξ νὰ τὴν σωφρονίσῃ· τῷ εἶπεν αὐτὴ καθαρά νὰ μὴ ἀναμιγνύηται εἰς τὰ τοιαῦτα, καὶ ἐκλείσθη εἰς τὸ σπουδαστήριόν της, ἔνθα ἐξωργίζετο· ἐνασχολουμένη εἰς τοῦτο κανονικῶς ἐπὶ ἐξ τοῦλάχιστον μῆνας τοῦ ἔτους. Λέγω δ' ἐξ μῆνας οὐχὶ συνεχεῖς, ἅπερ ἤθελεν ἐπαναπαύει τὸν σύζυγόν της, ἀλλ' ἐκ διαλειμμάτων ἰκανῶν νὰ τὸν καταθλίβωσιν.

Ὁ βασιλεὺς ἐνόει κάλλιστα ὅτι αἱ ἰδιοτροπίαί της μητρὸς δὲν ἤθελον ἀναδείξει διάφορον τὸ γένος τοῦ παιδίου· ἀλλ' ἀπηλπίζετο, διότι κατεδείκνυνεν αὐτὴν τοιοῦτοτρόπως τὰς κακίας αὐτῆς, εἰς ὅλην τὴν αὐλήν. ἤθελε δὲ θυσιάσει τὰ πάντα, ὅπως ἡ παγκόσμιος ὑπόληψις διακιολογήσῃ τὴν ἀγάπην, ὅσῃν εἶχε πρὸς αὐτήν· καὶ ὁ κρότος, τὸν ὁποῖον προὔξεν ὅλως ἀκαταλλήλως εἰς τὴν περίστασιν ταύτην, δὲν ὑπῆρξεν ἡ μόνη ἀφροσύνη, τὴν ὁποῖαν ἐπήνεγκεν εἰς αὐτήν ἡ γελοία ἐλπίς νὰ καταστήσῃ τὴν γυναῖκα του φρόνιμον.

Μὴ γινώσκων πλέον πρὸς τίνα ἄγιον ν' ἀφοσιωθῆ, προσέφυγεν εἰς τὴν μάγισσαν Δισκρέτην, φίλην αὐτοῦ καὶ φύλακα τοῦ βασιλείου. Τὴν συνεβούλευσεν αὐτὴ νὰ μεταχειρισθῆ τὰ ἥπια μέτρα, δηλαδὴ

νὰ ζητήσῃ συγγνώμην ἀπὸ τῆς βασιλίσσης. Ἄ ὄ μόνος σκοπός, εἶπεν αὐτῇ, ὅλων τῶν ἰδιοτροπιῶν τῶν γυναικῶν εἶναι νὰ διαταράττωσιν ὀλίγον τὴν χολὴν τῶν ἀνδρῶν, καὶ νὰ τοὺς συνηθίζωσιν εἰς τὴν ὑπακοήν, ἣτις ταῖς ἀρέσκει. Τὸ καλλίτερον μέσον, τὸ ὁποῖον δύνασθε νὰ μεταχειρισθῆτε πρὸς θεραπείαν τῶν παραλογισμῶν τῆς συζύγου σας, εἶναι νὰ παραλογίζησθε καὶ σεῖς μετ' αὐτῆς. Ἄφ' ἧς στιγμῆς παύσετε ἀντικρούοντες τὰς ἰδιοτροπίας της, βεβαιωθῆτε ὅτι θέλει παύσει αὐτὴ τοῦ νὰ ἔχῃ τοιαύτας, καὶ ὅτι αὐτὴ τότε μόνον θέλει σωφρονισθῆ, ὅταν σὰς καταστήσῃ ὅλως παράφρονα. Μεταχειρισθῆτε λοιπὸν φρονίμως τὰς περιστάσεις, καὶ προσπαθήσατε νὰ ὑποχωρήτε εἰς τὴν παρούσαν περίστασιν, ἵνα ἐπιτύχητε, ὅσον θέλετε, εἰς ἄλλην.» Ὁ βασιλεὺς ἐπίστευσε τὴν μάγισσαν· καὶ ἵνα πράξῃ κατὰ τὴν συμβουλήν της, μεταβὰς εἰς τὸ δωματίον τῆς βασιλίσσης, τὴν ἔλαβε κατὰ μέρος, τῇ εἶπε συγλήως ὅτι ἐλυπεῖτο, διότι ἐφιλονεικῆσε μετ' αὐτῆς ἀκαίρως καὶ ὅτι ἤθελε προσπαθήσει νὰ τὴν ἀποζημιώσῃ τοῦ λοιποῦ διὰ τὰς ἐκ τῆς ἄργῆς ἀφροσύνας του, τὴν ὁποῖαν ἐνδέχεται νὰ ἐδείξεν εἰς τοὺς λόγους του, φιλονεικῶν ἀπολιτεύτως κατ' αὐτῆς.

Ἡ Φαντασιώδης, ἣτις ἐφοβεῖτο μὴ ἡμερότης τοῦ Φοῖνικος ἐνοχοποιήσῃ αὐτὴν μόνην εἰς ὅλον τοῦτο τὸ κομικὸν πρᾶγμα, ἔσπευσε ν' ἀποκριθῆ ὅτι ὑπὸ τὴν εἰρωνικήν ταύτην ἀπολογία ἐφύρισκεν ἔτι μείζονα ἀλαζωνίαν, ἢ κατὰ τὰς προηγουμένας φιλονεικίας, ἀλλ' ἐπειδὴ τὰ σφάλματα συζύγου δὲν ἐπιτρέπουσι τὰ σφάλματα γυναικός, ἔσπευδεν αὐτὴ νὰ ὑποχωρήσῃ εἰς τὴν περίστασιν ταύτην, ὡς πάντοτε ἔπραττεν. Ἄ ὄ πρίγκηψ μου καὶ ὁ σύζυγός μου, προσέθηκεν αὐτῇ γεγωνυῖα τῇ φωνῇ, μὲ διατάσσει νὰ γεννήσω ἄρρεν τέκνον, καὶ ἤξεύρω τὸ καθήκόν μου, ὥστε ἀδύνατον νὰ τὸ παραγνωρίσω. Δὲν ἄγνοῶ ὅτι, ὅταν ἡ Μεγαλειότης Αὐτοῦ μὲ τιμᾷ διὰ τῶν τεκμηρίων τῆς ἀγάπης του τοῦτο πράττει μᾶλλον ὑπὲρ τοῦ λαοῦ του ἢ διὰ τὴν ἀγάπην μου, διότι περὶ τοῦ λαοῦ μεριμνᾷ νυχθημερόν· ἐγὼ ὀφείλω νὰ μιμηθῶ τοιαύτην εὐγενῆ ἀφιλοκέρδειαν, καὶ ὑπάγω νὰ ζητήσω ἀπὸ τὰς ἀρχὰς ἐν

ὑπόμνημα, περιέχον τὸν ἀριθμὸν καὶ τὸ γένος τῶν παιδίων, τὰ ὁποῖα ἀρμόζουσιν εἰς τὴν βασιλικὴν οἰκογένειαν· ὑπόμνημα ἀξιόλογον διὰ τὴν εὐδαιμονίαν τοῦ κράτους, καὶ ἐκ τοῦ ὁποῖου πᾶσα βασίλισσα ὀφείλει νὰ μάθῃ νὰ κανονίζῃ τὴν διαγωγὴν της τὴν νύκτα.»

(Ἔπεται συνέχεια.)

ΠΟΙΗΣΕΙΣ

ΕΛΕΓΕΙΟΝ

ΕΚΦΩΝΗΘΕΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΤΑΦΟΥ

Δ. Κ. ΠΑΠΑΡΡΗΓΟΠΟΥΛΟΥ

Ἰ πὸ

Ι. ΜΑΡΓΑΡΙΤΟΥ.

Ἀκούσι· παῦσε λειτουργεῖ τὴν δέσιν μὴ μάτην Ἰποδικνύης τὴν ὄδον τὴν οὖσαν γνωστοτάτην. Οὗτος πρὸ χρόνων εἴκοσι καὶ δέκα ἀπεστάλη. Παρὰ τοῦ Πλάστου εἰς τὴν γῆν παρήγορα νὰ ψάλλῃ. Πλὴν ἐπειδὴ ἄνευ αὐτοῦ τοῦ οὐρανοῦ τὰ πλῆθη τὰ ἠμνοδοῦντα ἔπαυσαν τὸ ἄσμα, μετεκλήθη.

Ἦλθες καὶ εἶδες τὴν ζωὴν αὐτὴν ἐκδιουργοῦσαν Τὸν βίον· ἀνεστίνχξας καὶ θαρραλέως μόνος Ἠγέρθης καὶ ἐρράπισας τὴν γῆν ἀσχημονοῦσαν Ἐπιζητῶν τὸν θάνατον· πλὴν τὸσον γλυκυφώνως Ὡστε ἐνθ' εἰς προτροπῆς ἐκείνης φεῦ κωφεύει Ἀσμένως τότε σ' ἤκουσε ἀμύμων καὶ κατέβη. Παρηγοροῦμαι πλὴν ἀφοῦ τοῦ χεῖλους τὸ μέλι Τὸν θάνατον γλυκύτερον νὰ καταστήσῃ μέλι.

Ἠγρόπνησας. Δημήτριε, ὡς εὐσεβὲς παιδίον Παρὰ τὴν κλίνην τῆς ζωῆς τῆς πάντοτε μεθύσου Προσφέρων τ' ἀντ' φάρμακον γελῶν ἢ καὶ δακρῶν. Ἄλλ' ἤδη ἐτελείωσε τὸ ἔργον σου· κοιμήσου. Χωρεῖ ὁ ναύτης δύσελπις εἰς τὸ προσμένον πλοῖον Καὶ φεύγει τὴν πατρὸς αὐτοῦ στενάζων καὶ δακρῶν Ἄλλ' ὅταν τὸ ἀθεσβίαν ποθοῦμενον περᾶν Χαρᾷ ἐπανιρχόμενος τὰ κέρθη του λαμβάνει...

Ὁ Νότος τότε ἄς φουᾷ ὁ Νότος ἄς μυκᾶται Εἰς νέφη ἐποχούμενος πυκνά καὶ ὀμβροφόρα· Οἱ κεραινοὶ ἄς μαίνωνται· ἄς πίπτωσιν ἰλάται· Χλευάζει ταῦτα ἐν καιρῷ ἡ ὀρμισθίσα πρῶρα. Πλὴν τοῦ, ψυχὴ μου, φέρεσαι; λησιμόνησον τὸν βίον Καὶ ψάλλε τὴν ἀνάπαυσιν ἀνθρώπων μακαρίων Ἰδὲ νῦν ποῖα ἄρνας γ' λήνη διεχύθη Εἰς τὰ κλυδωνιζόμενα ἄσιπτότε του στήθη.

Τοῦ αἵτου ἐπόθησε τὴν πτῆσιν ἡ ψυχὴ σου Καθὼς ποιεῖ ἐλευθέρως νὰ ζῆσῃ ὁ δεσμώτης Καὶ πάντοτε ὁ οὐρανὸς ἦν μόνη προσευχὴ σου Εἰς ἕν καὶ ἡ ἀνάπαυσις καὶ ἡ αἰωνιότης.

Ἄς τρέμωσι τὸν θάνατον οἱ τρέμοντες· δι' ὅλους Δὲν ἐπλάσεν ὁ Πλάστης μας τοὺς φωτοβόλους θάλου Διὸ τὸν ὕπνον σου αὐτὸν εὐδαίμονα νομίζω Καὶ τὸ φυγὸν ἐκ τοῦ κλωθοῦ πτηνῶν τρισμακαρίζω

Αὐποῦμαι πλὴν ὅτ' ἔφυγε καὶ τ' ἄσμα· τὴν προῖαν Τίς θ' ἀναγγεληξυπνῶν τοὺς ὕμνους τῶν παρθένων Καὶ τίς τὸν Φοῖτον χαϊρετῶν εἰς σκοτεινὴν γωνίαν Τὸν δολοφόνον ἐντρομον θὰ φέρ' αἱματομένον; Τὸν βίον τίς θὰ βραυκαλῆ διὰ τῆς ἄρμονίας; Ἰποδικνύων τὴν ὄδον τῆς ἄλλης κατοικίας; Σὺ φεύγεις· πλὴν θαρροῦσα γῆ προχώρησε κ' ἰτοίματ Τὰ ἄσματά του ψάλλουσα θὰ σ' ὀδηγῆ ἡ Φύμη.

Ἀκούσι· παῦσε λειτουργεῖ τὴν δέσιν μὴ μάτην Ἰποδικνύεις τὴν ὄδον τὴν οὖσαν γνωστοτάτην Οὗτος πρὸ χρόνων εἴκοσι καὶ δέκα ἀπεστάλη Παρὰ τοῦ Πλάστου εἰς τὴν γῆν παρήγορα νὰ ψάλλῃ Ἄλλ' ἐπειδὴ ἄνευ αὐτοῦ τοῦ οὐρανοῦ τὰ πλῆθη τὰ ἠμνοδοῦντα ἔπαυσαν τὸ ἄσμα, μετεκλήθη.

ΕΛΕΓΕΙΟΝ

Τῷ ἀγαπητῷ ποιητῇ Ἰ. Καρασούτσῃ.

Ἐλθέ, ὦ φίλη Ἰωνία,
Τὸν αἰδὸν σου νὰ θρηνησῆς,
Ἐλθέ ὡς μήτηρ του γλυκεῖα
Στὸν τάφον του δάκρυ νὰ χύσῃς.

Ἐσίγησεν ἡ λύρα, ἣτις
Μὲ σῆνος· εὐγενεῖς ἐθρήνηι.
Ἡ δ' ἐναρμόνιος φωνὴ της
Πᾶσαν καρδίαν συνεκίει.

Τῆς ἀρετῆς ἦτο ἐστία
Φιλίας καὶ φιλοπατρίας
Τοῦ Ἰωάννου ἡ καρδία,
Ἐχθρὰ δὲ ψεύδους καὶ κακίας.

Ὁ βίος τοῦ χρηστοῦ πολίτου
Κ' ὑπὸ τῆς μούσης ἐκοσμεῖτο,
Ὡ, ναί, ἡ ἀμειπτος ζωὴ του
Ὡς βύας διαυγῆς τις ἦτο.

Ἦτο ὡς Μέλητος τὸ νᾶμα,
Ὅν χαριέντως ἔχει ψάλει,
Πικρίας ὅμως δεινὸν κράμα
Αἵφνης ἵστό βειβρόν του εἰσβάλλει.

Νέφη πυκνὰ μελαγχολίας
Τὸ μέτωπον αὐτοῦ κυκλοῦσιν,
Ἄγανακτεῖ πρὸς τὰς μωρίας
Τὰ πάντα τὸν στενοχωροῦσιν.

Φεύγει τὴν φρούδην κοινωνίαν.

ὦ! ἡ καρδιά του αἰμάσσει.

Φεύγει εἰς ἄκραν ἐρημίαν

Εἰς τὰς κοιλάδας κ' εἰς τὰ δάσα.

Ἐκεῖ τὴν αὖραν τῆς ἐσπέρας

Μετ' ἀπληστίας ἀναπνέων

Ἐκεῖ συχνά πρὸ τῆς ἡμέρας

Ἐφάνη κ' ἐπὶ τῶν ὁρέων.

Με τῶν πτηνῶν τὰς μελωδίας

Μιγνύων τ' ἄλγος τῆς ψυχῆς του

Τὴν μελωδίαν τῆς καρδίας

Ἡέμπει ἄστον θρόνον τοῦ Ὑψίστου.

Πλὴν πρόθυμος ψυχὴ ἀλγοῦσα

Μακρὸν εἰς τὰ δεσμά δὲν μένει,

Κατὰ κρημνῶν τὸ σῶμα ὠθοῦσα,

Αὐτὴ ἄστα ὑψη ἀναβαίνει.

Ἡ ζωνρά σου φαντασία,

ὦ μουσοφιλήτ' Ἰωάννη,

Σ' ἀπέβη τόσον ὀλεθρία!

Ὁδύνη, ῥίγος μὲ λαμβάνει.

Νεκρός! πλὴν ἄγγελος μ' ἐφάνης

Ἀθανασίας φέρων τύπον.

«Μήπως κοιμάτ' ὁ Ἰωάννης;»

Μετ' ἀπορίας τότε εἶπον.

«Ἀπέθανεν; — ὦ, τί ἀπάτη!

Ἴδὲ πῶς μειδιᾷ, πῶς χαίρει!

Ζωὴ τῷ ἰδὸν ὑπερτάτη

Ἦν κ' ἐπὶ τοῦ προσώπου φέρει.

Τὰ μάταια τῆς γῆς οἰκτεῖρων

Εὐδαίμων, Ἰωάννη, ζῆθι,

Καὶ δι' ἀγγελικῶν ὀνειρῶν

Ἐμψώλευε εἰς φίλων στήθη.

Σὺ δὲ, ὦ μήτηρ Σμύρνη τίμα

Τὴν μνήμην τοῦ υἱοῦ σου πάντα

Ἀνέγειρέ τῷ καλὸν μνήμα,

Ἀνέγειρέ τῷ ἀνδριάντα.

Ν. ΚΟΝΤΟΠΟΥΛΟΣ.

ΠΟΙΚΙΛΑ ΤΡΑΓΗΜΑΤΑ.

Οἱ κύνας τοῦ ἁγίου Βερνάρδου.

Πρὸ τίνος ἀνέγνωμεν τὰς ἐξῆς πληροφορίας περὶ τῶν περιφῆμων κυνῶν τῆς ἐπὶ τῶν Ἀλπεων μονῆς τοῦ ἁγίου Βερνάρδου.

Οἱ κύνες οὗτοι κατάγονται ἐκ τῶν Πυρηναιῶν, ἡ ὑπερησία των δ' εἶναι νὰ περιέρχωνται ἐπὶ τῶν Ἀλπεων καὶ ὀδηγοῦντες τοὺς πλανωμένους ὁδοιπόρους ἐν καιρῷ χειμῶνος ὅτε αἱ ὁδοὶ καλύπτονται ὑπὸ χιόνων.

Ὁ εὐφρύτερος ὄσων ἀπέκτησέ ποτε ἡ μονὴ εἶναι τις καλούμενος Πάρις τοῦ ὀποίου τὸ σῶμα διατηρεῖται εἰσέτι εἰς τὸ μουσεῖον τῆς Βέρνης. Προικισμένος μὲ δ-ξυδέρκειαν σπανίαν ἀνεκάλυπτε τοὺς ὁδοιπόρους εἰς ἀπόστασιν μεγάλην. Τριάκοντα ὑπολογίζονται οἱ ὑπὸ αὐτοῦ κατὰ διαφόρους ἐποχὰς σωθέντες· μεταξύ τῶν ὀποίων ἀναφέρονται τρεῖς Γάλλοι στρατιῶται οἵτινες πλανηθέντες ἐν καιρῷ νυκτὸς ἐντὸς τῶν χιόνων ἠκολούθουν ὁδὸν ἣτις τοὺς ἀπεμάκρυνε τοῦ μοναστηρίου καὶ ταχέως θά τοὺς ὠδήγει ἐπὶ ἀποτόμων βράχων ὅπου ὁ θάνατος ἦτο βέβαιος. Ὁ Πάρις ἐπέστυρεν ἐπ' αὐτῶν διὰ τῶν ὑλακῶν του τὴν προσοχὴν τῶν συνοδευόντων αὐτὸν καλογήρων καὶ οἱ τρεῖς στρατιῶται ἐσώθησαν.

Ὁ κύων οὗτος κατὰ τὴν διάβασιν τοῦ Γαλλικοῦ στρατοῦ διὰ τῶν Ἀλπεων εἶχε τὴν ιδιοτροπίαν ν' ἀναγκάζῃ ὅλους τοὺς μεμονωμένους στρατιώτας ὅς ἐσυνώδευε νὰ ἔχωσι τὸ ὄπλον ἐπ' ὤμου ἄλλως τοῖς ἐμπόδιζε τὴν ὁδὸν, μέχρις οὐ συμμορφωθῶσι μὲ τὴν θέλησίν του.

Ἡμέραν τινα δὲν ἤθελε νὰ διαβῇ ἐκ τίνος στενωποῦ μ' ὄλας τὰς προσπαθείας τοῦ ὀδηγοῦντος αὐτὸν καλογήρου. Ἀντὶ νὰ ὑπακούσῃ ἔκαμε μεγάλην περιστροφὴν, ὁ καλόγηρος τὸν ἐμιμήθη καὶ ἔκαμε καλῶς διότι χιονοστιβάς πεσοῦσα ἐκάλυψεν ὀλόκληρον τὴν ὁδὸν καὶ οὕτω τὸ ἐνστικτὸν τοῦ Πάριδος ἔσωσε τὴν ζωὴν τοῦ ὀδηγοῦ του.

Ἄλλος τις ἐκ τούτων τῶν κυνῶν καλούμενος Σημαία ἔσωσέ ποτε πεζοδρόμον

ὄν συνώδευε πεσόντα μέχρι τοῦ λαίμου ἐντὸς τῆς χιόνος· ὁ κύων ἔκαμε πρῶτον πᾶν ὅ,τι ἠδυνήθη ἵνα ἀποσπάσῃ τοῦτον ἐκ τῆς δεινῆς ἐκείνης θέσεως ἀλλ' ἐστάθη ἀδύνατον· ἤρχισε λοιπὸν νὰ ὑλακτῇ δυνατὰ παρατηρῶν τριγύρω του ἀλλ' ἐπειδὴ οὐδεὶς διέβαινε ἐκεῖθεν ἔκαμεν ἀπόστασιν γενναίαν· τρέχει λοιπὸν οὐχὶ ὅμως πρὸς τὸ μοναστήριον ἀλλὰ πρὸς τι χωρίον πλησιέστερον. Βλέποντες αὐτὸν οἱ κάτοικοι τοῦ χωρίου ὑπόπτεισαν δυστύχημά τι, τὸν ἠκολούθησαν λοιπὸν καὶ ἔσωσαν τὸν πεζοδρόμον ὅστις περιέμενε μετὰ βεβαιότητος βοήθειαν ὡς γνωρίζων τὸν κύνα ἐξ ἄλλων περιστάτικῶν. Ἄυται αἱ λέξεις αἰτινες ἀποτελοῦσι τὸ λαμπρότερον ἐγκώμιον τοῦ κυνὸς τούτου περιέχονται ἐν τινι ἐπιστολῇ τοῦ σωθέντος πρὸς τὸν ἠγούμενον τῆς μονῆς. Καὶ ἕτερος δὲ ταχυδρόμος ἐσώθη ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ κυνὸς ἄλλοτε.

Ἄχ

ΚΑΤΟΠΤΡΟΝ ΡΩΜΑΝΤΟΛΟΓΩΝ

ΠΟΙΗΤΩΝ.

προσφώγησις!

ὦ λιγομελὲς καὶ κυανωπὸν τῆς Μνημοσύνης ἔρνος! κατὰλιπε τοὺς ἀνθεμόεντας χώρους, ὅπου ὁ ἀγῆνωρ Ὀλυμπος ὑπερηφάνως ἐγείρει τὰ νηροστιβῆ αὐτοῦ κάρηνα μέχρι τοῦ ἀστερόεντος πέπλου τοῦ κυαναυγοῦς θόλου τῶν οὐρανῶν, κατὰλιπε τοὺς χώρους, ὅς ὁ μινυρίζων Χρυσοδίνης Ἀξίως λιπαίνει, ὅπου αἱ Φοιβόληπτοι Μαινάδες τοῦ θεσπεσίου ἀοιδοῦ τὸ δέμας διέσπασαν, ἀναπέτασον τοὺς χρυσοχρόους σου πτέρυγας καὶ ῥιπίζουσα δι' αὐτῶν τὰς ὑελώδεις τοῦ ἀνέμου ῥοὰς ἔλθὲ εἰς τὴν γῆν τοῦ Κέκρωπος ὑπὸ τὸν αἰθέριον καὶ καταστερισμένον αὐτῆς οὐρανὸν, ἐν ᾧ ἀειγέλαστον ἐορτὴν ἐορτάζει τὸ τοῦ ἡλίου ἀπεπλον πρόσωπον καὶ ὑπὸ τὸν ὅποιον ζῶσιν ἄνθρωποι ἀγλαοπυρσόμορφοι καὶ νυκτερόβιοι! Πέταξον ὡς ὑπερήφανος ἀετὸς μὲ ροίζον πτερυγῶν παρὰ δόξον διαχρυσωμένην ἔλκουσα παρασκευὴν καὶ τὴν ὑπερβολὴν συμπλήττουσα τῶν ὀνομάτων εἰς τὴν ἐστίαν τοῦ μεγάλου φωτὸς ὑπὸ τὰ μεθόρια τοῦ κενοῦ οὐχί

ὡς εὐπτωτος καὶ ποδογριῶν πεζοπόρος ἀλλ' ὡς ἀπρὸς ἀστραπῆ, ἣτις γελῶσα πρὸς ὀλίγον ἐν τῷ κοιμωμένῳ κόσμῳ ἐπαναστρέφει εἰς τὸ σύμπαν τῶν ἰδεῶν σύμβολον ἔχουσα τὸ ἰδανικόν.

SIC!!!

ΒΟΟΣ ΙΔΕΑΙ.

Ἐγεννήθη κρᾶσεως ἀδυνάτου. Καθ' ὅλον τὸ διάστημα καθ' ὃ μ' ἐθήλαζεν ἡ μήτηρ μου, ἐπήγαινα ἀπὸ τὸ χειρότερον εἰς τὸ χειρότερον.

*

Πεπρικοισμένος μετ' εὐφύας προώρου, καίτοι κρᾶσεως ἀδυνάτου, δὲν ἤργησα νὰ παρατηρήσω ὅτι ὁ πάτηρ ἔφερε κέρατα, καθὼς καὶ ἡ μήτηρ μου ἐπίσης.

Δὲν τοὺς ἠνόχλει τοῦτο ἐπομένως νὰ ὦσιν εὐτυχεστάτοι εἰς τὴν οἰκίαν των καὶ νὰ γεννήσωσι πληθὺν τέκνων.

*

Δὲν ἐνόησα ποτὲ τὸ βάρβαρον καὶ γελοῖον πάθος, ὅπερ ὠθεῖ τοὺς ἀδελφούς μου τοὺς ταύρους, νὰ φονευθῶσιν ἀναμεταξύ των διὰ τὸν ἔρωτα μιᾶς δαμαλίδος. Δὲν ἤθελον δώσει ἄνθος τριφυλλίου διὰ τὴν ὠραιότεραν δαμαλίδα τοῦ κόσμου.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΒΙΚΤΟΡΟΣ ΟΥΓΓΩ.

Κυρία τις ἠθέλησε νὰ ἐνεργήσῃ συνεισφορὰν ὑπὲρ πτωχοῦ τίνος, μὴ εὐρούσα δὲ τὸν δαυμόνιον Βίκτορα Οὐγγῶ εἰς τὴν οἰκίαν του, τῷ ἀφῆκε τὸ ἀκόλουθον γραμμάτιον.

«Ὁ Κύριος Βίκτωρ Οὐγγῶ, θά στείλῃ εἴκοσι φράγκα εἰς τὴν κόμησάν Δέ . . . ὁδὸς . . .»

Ὁ ποιητὴς ἔσπευσε νὰ στείλῃ τὴν προσφορὰν του, μετὰ τῆς ἐξῆς ἀπαντήσεως:

«Ἰδοὺ, ὦ φίλη κόμησσα, τὰ εἴκοσί σου φράγκα ἂν καὶ μοὶ ἦτο δυνατόν νὰ τ' ἀρνηθῶ ὡς ἐκείνην, ἣτις ἵστερετ' ἀνατροφῆς καὶ τρόπων εὐγενείας Πλὴν λάβε τα, τὰ θεωρῶ ὡς ἐλεημοσύνην.»

ΤΑ ΑΡΕΣΚΟΝΤΑ ΤΟΙΣ ΠΟΛΛΟΙΣ.

Κλέπτης εύφύστατος; μετασχηματισθείς εἰς Δερβίσην ἦλθεν ἐξώθεν τοῦ ἀγροκηπίου Ὁθωμανοῦ σατράπου καὶ ἐκάθισεν ὑπὸ τὴν σκιάν δένδρου τινὸς προσποιούμενος ὅτι ἀναγιώσκει στρέφων συχνάκις τοὺς ὀφθαλμούς πρὸς τὸν οὐρανὸν μετὰ τοῦ ὁποίου ἐφαίνετο δῆθεν συνεννοούμενος. Δὲν ἤργησε νὰ ἐπισύρῃ τὴν προσοχὴν τῆς Χανούμης συζύγου τοῦ σατράπου τῆς ὁποίας τὴν εὐλάβειν εἶχεν αὐξήσει ὁ πρό τινας χρόνου συμβὰς θάνατος τοῦ μονογενοῦς υἱοῦ. Ἐστειλεν αὕτη ἕνα τῶν ὑπηρετῶν της ἵνα μάθῃ τίς ἦτο ὁ σεβάσμιος ἐκεῖνος ἄνθρωπος, ἀλλ' οὗτος οὐδεμίαν ἔδωκε προσοχὴν εἰς τὸν ὑπηρετῆν. Δεύτερος καὶ τρίτος ὑπηρετῆς σαλέντες ἐπέστρεψαν ἀπρακτοί· τότε ἡ Χανούμη δὲν ἐδυσκολεῖθη νὰ ὑπάγῃ ἡ ἴδια πρὸς τὸν Δερβίσην. Σταθεῖσα δὲ πολλὴν ὥραν καὶ εὐλαβῶς παρατηροῦσα αὐτὸν ἐπλησίασε κατόπιν καὶ μὲ σεβάς ἤρχισε νὰ τὸν ἐρωτᾷ τίς ἦτο καὶ πόθεν ἤρχετο· ἀλλ' ὁ ἅγιος Δερβίσης ἐξηκολοῦθει νεύων πρὸς τὸν οὐρανόν, ἐπὶ τέλους ὅμως ἐνόησας τὴν ἀπλότητα τῆς Χανούμης ἐστράφη καὶ μετὰ σοβαρότητος τῇ εἶπεν ὅτι ἦτο ὑπηρετῆς τοῦ Μωάμεθ καὶ ὅτι μετέβαιναν εἰς τὸν οὐρανόν. — Ἄ, ἐξεφώνησε μετὰ φόβου καὶ θακρῶν ἡ Χανούμη, ἄχ πάτερ, σὺ ὅστις εἶσαι ὑπηρετῆς τοῦ προφήτου καὶ συχνά μεταβαίνεις εἰς τὸν οὐρανόν, μήπως εἶδες ἐκεῖ που τὸν ἀγαπητόν μου Μεχμετάκην ὅστις πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ἀπέθανε; — Τὸν Μεχμετάκην; τὸν εἶδον, εἶπεν ὁ ὑπηρετῆς τοῦ Προφήτου. — Ἄχ, καὶ ποῦ διέταξεν ὁ προφήτης ἵνα μείνῃ καὶ τί κάμνει, ἠρώτησεν ἡ Χανούμη. — Τὸν δυστυχισμένον νέον, εἶπεν ὁ Δερβίσης, δούλον τὸν ἔδωκεν εἰς τινὰ σαλεψῆν καὶ πωλεῖ σαλέπι εἰς τοὺς δρόμους. — Σαλέπι, ἐξεφώνησεν κλαίουσα ἡ μήτηρ, ἄχ, ἐμελλες νὰ ἀρπασθῆς ἀπὸ τὰς χειράς μου, ἵνα καταδικασθῆς εἰς τοιαύτην ταπεινώσειν, θεέ μου, θεέ μου, καὶ τί νὰ κάμω μήπως σώσω τὸν δυστυχῆ μου υἱόν; — Ἐλεημοσύνας ὅσας δύνασαι, εἶπεν ὁ Δερβίσης καὶ ἐσηκώθη νὰ ἀναχωρήσῃ ὡς ἐνοχλούμενος δῆθεν. — Πάτερ, πάτερ, σῶσον τὸν υἱόν μου, λυπήσου τοῦ, ἔλθε εἰς τὴν οἰκίαν μου, λάβε τούλά-

χιστον κατὶ διὰ τὴν ὁδοιπορίαν σου καὶ ἵνα δώσῃς εἰς τὸν υἱόν μου, καὶ λέουσα ταῦτα τὸν εἰσήγαγε σχεδὸν διὰ τῆς βίαι· ἐντὸς τοῦ οἴκου της ὅπου τῷ ἔδωκεν ὅλα τὰ τιμαλρῆ αὐτῆς πρὸς ἀναλούφισιν τοῦ υἱοῦ της· ὁ ἅγιος λαβὼν αὐτὰ ἔφυγε.

Δὲν παρήλθε πολὺς χρόνος ἀπὸ τῆς ἀναχώρησώς του ὅτε ἐφθασεν ἐφιππος ὁ Σατράπης καὶ ἀκούσας τοὺς θρήνους καὶ μαθὼν τὰ συμβάντα ἠνόησε μετὰ τίνος ἀγίου εἶχε νὰ κάμῃ καὶ ὡς φρόνιμος ἄνθρωπος ἔτρεξε πρὸς καταδιώξίν του. Ὁ Δερβίσης ἰδὼν μακρόθεν αὐτὸν ἐσεκέρθη νὰ τὸν καταστρατηγήσῃ. Ἐμβὰς λοιπὸν εἰς τινὰ μῦλον εἶπεν εἰς τὸν γέροντα καὶ φαλακρὸν μυλωθρὸν γνωστόν του πρὸ πολλοῦ. — Βλέπεις τὸν ἐρχόμενον ἐκεῖνον Ἄγγαν, εἶναι ὁ ἀθέντης μου, ἔχει δὲ κατ' αὐτὰς τὸν γάμον τοῦ υἱοῦ του καὶ συλλαμβάνων τοὺς γέροντας κόπτει τὰς κεφαλὰς των ἵνα βράσας αὐτὰς ἀπολαύσει ζωμὸν παχὺν ὅπως ἡ κόμψη πλύνη τοὺς πόδας της. Ὁ γέρον ταραχθεὶς ἠρώτησε τίνι τρόπῳ νὰ σωθῆ. — Πήγαινε, τῷ εἶπεν ὁ Δερβίσης, κρύψου ἐπὶ ἐκείνου τοῦ δένδρου, ἐγὼ δὲ θὰ μείνω καὶ ἴσως σὲ σώσω. Μόλις ὁ γέρον ἀνέβη ἐντρομος ἐπὶ τοῦ δένδρου καὶ ἰδοὺ ὁ ὠργισμένος Σατράπης ἀφιππεύσας εἰσέρχεται καὶ ἐρωτᾷ τὸν ἄνευ βράσους ἤδη καὶ ἀλευρωθέντα Δερβίσην ἂν εἶδὲ τινὰ διαβαίνοντα.

— Ναί, ἐφέντη μου; εἶπεν ὁ Δερβίσης, εἶδον ἕνα ὅστις τρέχων ἀνέβη ἐπὶ ἐκείνου τοῦ δένδρου. Ἐπλησίασε ξιφῆρης ὁ Τούρκος καὶ διὰ φωνῆς τρεμούσης ὑπ' ὀργῆς διατάττει τὸν ἐντρομον γέροντα νὰ καταβῆ. Ἐνῶ δ' ὁ γέρον ἐλεγε κλαίων ὅτι ἡ κεφαλὴ του ἦτο ἄχρηστος ὡς φαλακρά καὶ ἀδύνατος, ὁ εὐρύης κλεπτο-δερβίσης ἐπήδησεν ἐπὶ τοῦ ἵππου τοῦ Τούρκου καὶ ἐγένεν ἄφαντος.

Ὁ Σατράπης ἐνόησας τότε τὴν πανουργίαν τοῦ κλέπτου ἐπέστρεψε πεζὸς εἰς τὴν οἰκίαν λέγων εἰς τὴν Χανούμην καὶ τὰς λοιπὰς γυναῖκας ὅτι ἐπρόφθασε τὸν ἅγιον ὑπηρετῆν τοῦ Μωάμεθ καὶ διὰ τῆς βίας σχεδὸν τὸν ἔπεισε νὰ λάβῃ τὸν ἵππον του ἵνα μὴ περιπατῆ πεζός.